

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

Liina Stamm
HOOLEKOGU TÖÖKORD ÜHE LASTEAIA NÄITEL
bakalaureusetöö
Juhendaja: PhD Jüri Ginter

Tartu 2018

HOOLEKOGU TÖÖKORD ÜHE LASTEAIA NÄITEL

Resümee

Hoolekogu kaudu saab lapsevanem osaleda lapse haridust puudutavate otsuste planeerimise ja otsustamise protsessis. Lapsevanemate osalemine lasteaia töös avaldab positiivset mõju lapse arengule ja haridusele.

Käesoleva uurimistöö eesmärgiks oli koostada ühe lasteaia jaoks sobiv hoolekogu töökord ja infomaterjal hoolekogu liikmetele. Kvalitatiivses tegevusuuringus analüüsiti hoolekogu senist töökorraldust ja selle täiendamise vajadust. Uuringus kasutati dokumentide analüüsi, valikvastustega poolavatud vastustega küsimustikku ja poolstruktureeritud intervjuud. Uuringu tulemused arutati läbi hoolekogu liikmetega ning selle alusel sõnastati töökord ja infomaterjal.

Tulemustest selgus, et hoolekogu liikmed pole päris kursis oma õiguste ja kohustustega. Hoolekogu liikmed tunnevad, et vajavad konkreetsemaid juhiseid oma töö korraldamiseks. Valminud hoolekogu töökord ja infomaterjal on alusmaterjaliks hoolekogu edasise tegevuse paremaks korraldamiseks.

Märksõnad: hoolekogu, lasteaed, koolieelne lasteasutus, lapsevanemad, hoolekogu töökord, infomaterjalid.

RULES OF PROCEDURE FOR THE BOARD OF TRUSTEES BASED ON ONE KINDERGARTEN

Abstract

Through the board of trustees, the parent can participate in the process of planning and decision-making of childhood education. The participation of parents in the work of the kindergarten has a positive impact on the development and education of the child.

The purpose of this research was to create suitable working procedures and information material for a member of the board of trustees. The qualitative activity study analysed the current work organization of the board of trustees and the need for supplementing it. Document analysis, multiple-choice questionnaire responses and half-structured interview were used in the research. The results of the study were discussed with

the members of the board of trustees and on the ground of which the working procedure and information material were formulated.

The results revealed that members of the board of trustees are not quite familiar with their rights and obligations. Members of the board of trustees feel that they need more specific guidelines to organize their work. Completed working procedures and information materials of board of trustees are the basis for better organization of the future activities of the board of trustees.

Key words: board of trustees, school board, kindergarten, parents, work procedures, information materials.

Sisukord

Resümee	2
Abstract	2
Sissejuhatus	5
Koolieelse lasteasutuse hoolekogu	7
Hoolekogu mõiste	7
Hoolekogu tegevuse õiguslik alus	7
Hoolekogu ülesanded	9
Juhtkonna ja hoolekogu koostöö	10
Hoolekogu senise tegevuse analüüs	11
Käesoleva uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused	16
Metoodika.....	16
Valim	16
Protseduur	16
Mõõtevahend	18
Andmetöötluse põhimõtted ja kasutatavad meetodid	19
Tulemused ja arutelu	20
Tänu sõnad	29
Autorsuse kinnitus	29
Kasutatud kirjandus	30
Lisa 1. Hoolekogu küsitlus	
Lisa 2. Intervjuu küsimused	
Lisa 3. Hoolekogu töökord	
Lisa 4. Hoolekogu infomaterjal	

Sissejuhatus

Tänapäeval on koolieelne lasteasutus väikelapse elu lahutamatu osa, ühtlasi ei piirdu see vaid järelevaataja rolliga koolieelse lasteasutuse ülesanne on koduse kasvatuse toetamine ning lapse individuaalsuse arvestamine (Koolieelse lasteasutuse seadus § 1 lg 2, 2018). Üha rohkem tähtsustatakse lasteaia ja lapsevanemate koostööd (Daniel, 2011; Fitzgerald, 2004). Soovitakse suurendada lapsevanemate osalemist koolieelse lasteasutuse töös, samas ei ole üleminek tihedamale koostööle lihtne (Ochiltree, 1983; Valk & Ress, 2016). Lapsevanemate osalemine haridust puudutavate otsuste planeerimis- ja otsustamisprotsessis toob kasu kõigile asjaosalistele, kuna lapsevanemad tunnevad tugevamat sidet oma lapse ja hariduse vahel ning seda positiivsemat mõju avaldab see lapse haridusele ja arengule (Daniel, 2011; Fullan, 2006; Ochiltree, 1983; Valk & Ress, 2016). Lapsevanemate, lasteaia ja kogukonna vahel peab olema tugev side, et toetada lapsevanemaid laste kasvatamisel ning läbi selle tunneb vanem ennast osana õpetamisprotsessist (Fullan, 2006; Valk & Ress, 2016)). Lapsevanematel võib olla vahendeid, oskusi ja teadmisi, mida on võimalik rakendada laste paremaks õpetamiseks juhul, kui lasteasutus ei ole domineeriv pool lapsevanematega suhtlemisel (Fitzgerald, 2004; Ochiltree, 1983; Valk & Ress, 2016). Rääkides koostööst lasteasutuse ja kodu vahel, peab vanematele jääma reaalne võimalus mõjutada oma lapsele antavat haridust (Aas, 2010).

Ameerikas läbi viidud uurimuses leiti, et hoolekogudel on oluline mõju parandamaks kooli finantseerimisalast ja akadeemilist võimekust. Selgus, et positiivset mõju avaldasid hoolekogud, kus oli ühtekuuluvustunne, ühine visioon, piisav infovahetus ja usaldus, nende tunnuste puudumise korral polnud hoolekogud oma töös nii edukad (Saatcioglu, Moor, Sargut & Bajaj, 2011). Ranson (2011) toob välja, et koolidel läheks palju paremini, kui juhtkonnad kaasaksid koolide hoolekogud (vanematekogud) kui oma partnerid. Hoolekogud, kus mõeldakse kaasa ja aeg-ajalt seatakse ka juhtide otsused kahtluse alla ning saadakse aru, et hoolekogul ei ole ainult nõuandev roll, on edukamad. Mõtlemine peaks laiemalt, kogukonnatasandil, igaüks saab midagi muuta ja igaühel meist on võimalik laste heaks midagi teha. Ford ja Ihrke (2016) uurisid, et kas kooli hoolekogukonfliktid avaldavad negatiivset mõju koolipiirkonna haridustulemustele. Püstitatud uurimisküsimus leidis kinnitust. Uurimuse üks eesmärgi oli parandada hoolekogude tulemuslikkust. Konflikte vähendava strateegiana pakuti välja, et hoolekogu töökord tuleb selgelt määratleda. Soovitati pöörata suuremat tähelepanu erinevate osapoolte omavahelisele suhtlemisele ja hoolekogu töö strateegilisele planeerimisele (Ford & Ihrke, 2016). Grissom (2009) toob välja, et kui hoolekogu liikmed kasutasid otsustamisel professionaalide abi ja jagasid ühist visiooni, esines konflikte palju vähem. Roberts ja Sampson (2011) toovad välja, et hoolekogusse valitakse

vanemad valimiste teel, kuid mingeid hariduslikke eeldusi vanematele kandideerimiseks ei kehtestata. Sellest tulenevalt on oluline pakkuda hoolekogu liikmetele koolitusi, et tõsta nende pädevust hoolekogu puudutavatest õigusaktidest, hoolekogu õigustest ja kohustustest ning muudest lasteasutust puudutavates valdkondadest. Hoolekogu tulemuslikus sõltub hoolekogu pädevusest (Roberts & Sampson, 2011).

Tartu Ülikoolis on hoolekogu teemal varasemalt läbi viidud kolm uurimust ning Tallinna Ülikoolis üks uurimus. Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis viis 2014. aastal A. Šapkin läbi uurimuse teemal „Hoolekogu roll lasteasutuse arengu kavandamisel ja juhtimisel Audru valla näitel“. Uurimuses käsitleti ühe valla haridusasutuste hoolekogusid ning arutleti hoolekogu rolli üle haridusasutuste juhtimisel. Tema uuringust tuli välja, et hoolekogu liikmed vajavad juhendmaterjali/ koolitusi hoolekogude töö tõhusamaks muutmiseks ja hoolekogu liikmete pädevuse tõstmiseks. Koostöö kohaliku omavalitsuse ja hoolekogu vahel võiks olla parem (Šapkin, 2014). A. Juhanson kirjutas 2012. aastal lõputöö teemal „Koolijuhtide hinnangud kooli hoolekogude tööle Lääne maakonna näitel“. Uurimustöös keskenduti kooli hoolekogude töö analüüsimisele koolijuhtide hinnangute kaudu. Uurimistööst selgus, et koolijuhid peavad hoolekogude tööd vajalikuks. Sooviti, et hoolekogud oleksid aktiivsemad ja osaleksid rohkem kooli elu korraldamises. Leiti, et hoolekogu liikmed vajaksid koolitusi oma teadmiste tõstmiseks (Juhanson, 2012). M. Kochk. kirjutas 2007. aastal lõputöö teemal „Lapsevanema osalus koolielus ning hoolekogu tähendus ja tähtsus erinevate huvigruppide jaoks kahe põhikooli näitel“. Uurimuses tuuakse välja kahe põhikooli hoolekogu olulisus (Kochk, 2007). Tallinna Ülikoolis viis A. Sarap magistritöö käigus läbi uurimuse „Hoolekogu roll ja koostöö lasteasutuse juhtimisel“, selle töö käigus uuriti koolieelsete lasteasutuste hoolekogusid üle Eesti. Uurimuse käigus leiti, et hoolekogud vajavad koolitusi, et täita paremini neile pandud ülesandeid (Sarap, 2008).

Käesoleva bakalaureusetöö käivitavaks asjaoluks oli autori varasem osalemine uuritava hoolekogu töös ning mõistmine, et hoolekogu vajab täpsemaid juhiseid oma töö korraldamiseks. Käesolev töö on tegevusuuring, mis aitab ühe lasteaia hoolekogul välja töötada oma tööks vajaliku hoolekogu töökorra ning infomaterjali hoolekogu töö tõhustamiseks. Tõhususe all peetakse silmas, et hoolekogu teab oma ülesandeid ning osaleb aktiivselt hoolekogu töös (School boards..., 2008).

Koolieelse lasteasutuse hoolekogu

Hoolekogu mõiste

Koolieelse lasteasutuse seaduses defineeritakse hoolekogu, kui alaliselt tegutsevat organit, kelle ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teha sellesuunalist koostööd lasteasutuse personaliga (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 1, 2018). Hoolekogu koosneb iga rühma lapsevanemate esindajast, pedagoogide esindajast ning kohaliku omavalituse esindajast (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 2, 2018).

Belgia prantsuse kogukonnas valitakse hoolekogu liikmed lapsevanemate hulgast teiste lapsevanemate poolt kaheks aastaks. Hoolekogu on ainult nõuandev organ ning tal puudub otsustusõigus (Encouraging Quality in Early..., s.a). Ameerika Ühendriikides koosneb kooli (kool algab Ameerikas 5. eluaastast) hoolekogu umbes seitsmest kohalike seast avalikult korraldatud valimistel valitud liikmest (Fullan, 2006). Ameerika ja Eesti kooli võrdluseks võib tuua, et Ameerikas algab kool juba 5 aastastel lastel, kuid Eestis loetakse tavaliselt (v.a erivajadusega lapsed) koolilapseks last, kes enne 1. oktoobrit saab 7 aastaseks (Fullan, 2006; Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §9 lg 2, 2018). Norras on igas lasteasutuses hoolekogu, mis koosneb lapsevanemate ja personali esindajatest võrdses osas ning lasteasutuse pidaja esindajast. Hoolekogu kindlustab, et huvigrupid on kaasatud soodsa õppekeskkonna arendamisel (Aas, 2010; Encouraging Quality in Early..., s.a). Soomes on koolieelne lasteasutus mõeldud lastele sünnist kuni seitsmenda eluaastani. Hoolekogu (vanematekogu) lasteasutuses ei ole. Kohaliku omavalitsuse juurde on loodud erinevad komisjonid, kes teostavad järelevalvet ja teevad ettepanekuid lastele paremate tingimuste loomiseks Haridus- ja kultuuriministeeriumile. Lapsevanemad saavad lapse arengus kaasa rääkida igapäevaselt ja osaledes kaks korda aastas toimuval arenguestlusel (Encouraging Quality..., s.a).

Hoolekogu tegevuse õiguslik alus

Eesti Vabariigi haridusseadus § 32 lg 3 (2018) järgi tegutseb hoolekogu oma põhimääruse või haridusasutuse põhikirja alusel.

Määrusega riigi üldhariduskooli hoolekogu moodustamine ja töökord (2013) on reguleeritud järgmised haldusmenetluse punktid:

- hoolekogu moodustamine;
- hoolekogu tööülesanded õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja juhtimisel;
- hoolekogu juhtimine ja töö korraldamine;
- hoolekogu töövorm;
- hoolekogu korraline koosolek;
- hoolekogu erakorraline koosolek;
- koosoleku läbiviimine;
- koosoleku protokoll;
- hoolekogu otsustusvõime;
- otsuste vastuvõtmine ja täitmine;
- otsuste vastuvõtmine side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu;
- hoolekogu otsusega mittenõustumine.

Samas koolieelse lasteasutuse hoolekogu jaoks sellist määrust riigi poolt loodud ei ole.

Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 4-6 (2018) sätestab järgmised hoolekogu tegevuse üksikasjad:

- hoolekogu valib oma töö korraldamiseks liikmete hulgast esimehe ja tema asetäitja;
- hoolekogul on õigus saada direktorilt ning kohalikult omavalitsuselt oma tööks vajalikku informatsiooni;
- hoolekogu töövorm on koosolek, mis toimub vähemalt üks kord kvartalis hoolekogu esimehe või direktori ettepanekul.

Koolieelse lasteasutuse seaduse §9 lg 1 (2018) sätestab nõuded menetlustoimingutele ja haldusmenetlusele suhteliselt üldiselt, seega tuleb haldusmenetluse üksikasjad hoolekogul endal kindlaks määrata (Talvik & Salumaa, 2014). Mõned omavalitsusüksused on oma koolieelsete lasteasutuste hoolekogude töö paremaks korraldamiseks ja hoolekogu liikmetele selgemate juhiste andmiseks koostanud oma lasteaia või lasteaedade hoolekogu(de) töökorra näiteks: Tartu Linnavolikogu (Hoolekogu moodustamine ja hoolekogu töökord, 2011) Lüganuse Vallavolikogu (Hoolekogu moodustamine ja tegutsemise kord, 2011) ja Kõo Vallavolikogu (Kooli ja lasteaia hoolekogu moodustamine ja töökord, 2011).

Talvik & Salumaa (2014, lk 11) on toonud välja punktid, mis võiksid olla lasteaia hoolekogu töökorras määratletud:

- hoolekogu tegutsemise põhimõtted;

- hoolekogu esimehe ja tema asetäitja valimise kord ja nende ülesanded;
- hoolekogu koosoleku kokkukutsumise täpsustatud kord;
- hoolekogu päevakorra ettevalmistamise ja teatavakstegemise põhimõtted ja kord;
- nõuded hoolekogu koosoleku protokollide koostamisele;
- nõuded hoolekogu koosoleku läbiviimisele (koosoleku juhataja õigused ja kohustused, kvoorum, eelnõude menetlemise kord, otsuste vastuvõtmise tingimused jms);
- hoolekogu töörühmade moodustamise põhimõtted ja kord ning nende ülesanded hoolekogu menetlusprotsessis;
- reeglid koosolekute ja menetlustoimingute läbiviimiseks side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu jms“

Hoolekogu ülesanded

Hoolekogu ülesanded on välja toodud koolieelse lasteasutuse seaduses § 24 lg 3 punktid 1-6 (2018):

- kuulab ära direktori aruande lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest;
- annab direktorile ja valla- või linnavalitsusele soovitusi lasteasutuse eelarve koostamisel ja eelarvevahendite otstarbekaks kasutamiseks;
- teeb direktorile ja valla- või linnavalitsusele ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks;
- osaleb oma esindaja (esindajate) kaudu direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursi komisjoni töös;
- otsustab lapse toidukulu päevamaksumuse;
- otsustab teisi käesoleva seaduse või kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega hoolekogu pädevusse antud küsimusi.

Hoolekogu ülesandeid ja pädevust on täpsustatud koolieelse lasteasutuse seaduse (2018) teistes sätetes:

- Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on valla- või linnavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra (§ 7 lg 11).
- Lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteasutus koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse arengukava (§ 91 lg1).

- Lasteasutuse kodukorra koostab direktor ja esitab selle kinnitamiseks lasteasutuse hoolekogule (§ 92).
- Lasteasutuse õppekava kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse (§16 lg 3).
- Lasteasutuse aastaringse või hooajalise tegutsemise otsustab valla- või linnavalitsus hoolekogu ettepanekul (§ 19 lg 1).
- Lasteasutuse päevase lahtioleku aja otsustab valla- või linnavalitsus, lähtudes hoolekogu ettepanekust (§ 19 lg 2).
- Direktori ülesanne on tagada lasteasutuse tulemuslik töö ja juhtida lasteasutuse tegevust koostöös ...hoolekoguga (§ 21 lg 1).
- Direktor peab kord aastas esitama valla- või linnavalitsusele ja hoolekogule kirjaliku ülevaate lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest, majanduslikust seisust ja raha kasutamisest, samuti teatama kirjalikult lasteasutuse majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja järelevalveorgani tehtud ettekirjutustest (§ 24 lg 2 p 3).
- Õpetajate, õppealajuhataja ning eripedagoogide vaba ametikoha täitmiseks korraldab lasteasutuse direktor konkursi, mille läbiviimise korra kinnitab hoolekogu direktori ettepanekul (§ 22 lg 4).
- ... Sisehindamise aruanne kooskõlastatakse lasteasutuse hoolekoguga ja lasteasutuse pidajaga ning aruande kinnitab lasteasutuse direktor (§ 24 lg 2 p 3).

Juhtkonna ja hoolekogu koostöö

Koolieelse lasteasutuse direktori ülesanne on tagada lasteasutuse tulemuslik töö koostöös pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga (Koolieelse lasteasutuse seadus § 21 lg 1, 2018).

Juhtkonna liikmed ei kuulu koolieelse lasteasutuse hoolekogusse (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 2, 2018). Lasteasutuse direktor peab kord aastas esitama hoolekogule kirjaliku ülevaate lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest, majanduslikust seisust ja raha kasutamisest, samuti teatama kirjalikult lasteasutuse majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja järelevalveasutuse tehtud ettekirjutustest (Koolieelse lasteasutuse seadus § 21 lg 4, 2018).

Salumaa, Talvik ja Saarniit (2007) toovad välja, et lasteasutuse strateegiline juhtimine oleneb suures osas direktorist ja tema võimetest lasteasutust juhtida.

Huvigruppide nt hoolekogu kaasamine on oluline, et tagada töötajate tõhus töö. Oluline on jälgida hoolekogu aktiivsust ning analüüsida kooskäimise sagedust, et tagada hoolekogu toimivus (Salumaa, Talvik & Saarniit, 2007). Fullan (2006) toob välja, et lasteasutuse juhtkonna ülesanne on motiveerida, liita erinevaid huvigruppe ja liikuda koos ühiste eesmärkide poole. Juhtkonna võimuses on pakkuda lapsevanematele erinevaid võimalusi lasteasutuse töös osalemiseks, kuna kõik vanemad ei soovi osaleda hoolekogu töös (Valk & Ress, 2016). Lasteasutuse ja kodu koostööd peaks juhtima lasteasutuse juhtkond, kuid selleks vajalik strateegia tuleks osapooltel ühiselt paika panna (Aas, 2010).

Hoolekogu senise tegevuse analüüs

Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimäärus §16 (2015) sätestab, et hoolekogu:

- Jälgib, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teeb sellesuunalist koostööd lasteasutuse personaliga;
- hoolekogusse kuuluvad õpetajate esindaja, iga rühma vanemate esindaja ja linna esindaja;
- rühma esindaja valitakse rühma lastevanemate koosolekul;
- linna esindaja määrab linnavalitus hoolekogu koosseisu kinnitamisel;
- hoolekogu volitused kestavad uue koosseisu kinnitamiseni;
- hoolekogu kuulab ära direktori aruande õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest;
- annab soovitusi lasteasutuse eelarve koostamiseks ja eelarvevahendite otstarbekamaks kasutamiseks;
- teeb direktorile ja linnavalitsusele ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks;
- osaleb oma esindaja(te) kaudu direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursi komisjoni töös;
- otsustab lapse toidukulu päevamaksumuse;
- kinnitab direktori koostatud kodukorra;
- otsustab teisi hoolekogu pädevusse antud küsimusi;
- valib oma liikmete hulgast esimehe ja tema asetäitja.

Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimääruses (2015) ei ole nõutud hoolekogu koosolekute protokollimist. Jõgeva lasteaiale Rohutirts pole varasemalt koostatud töökorda. Lasteaed „Rohutirts“ hoolekogu koosolekuid on protokollitud, et tagada hoolekogu tegevuse läbipaistvus ning selgus. Talvik & Salumaa (2014) leiavad, et kui protokollimise kohustust pole, peaks hoolekogu siiski oma koosolekuid protokollima, et tagada hoolekogu tegevuse läbipaistvus. Käesolevas töös analüüsitakse hoolekogu protokolle õppeaastatel: 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 ja 2017/2018.

2007/2008 õppeaasta hoolekogu koosolekud on protokollitud ühes stiilis. Välja on toodud lasteaia andmed ja dokumendi number, lisaks on märgitud: kuupäev, koosoleku algus ja lõpu kellaaeg, koosoleku juhataja, protokollija, koosolekust osavõtnud hoolekogu liikmed ning kutsutud. Välja on toodud päevakord. Hoolekogu liikmete küsimused, vastused küsimustele on eraldi välja toodud. Väljavõtte hoolekogu protokollist:

KÜSIMUS,/.../: Miks ei ole rühmade stendidel menüüsid? VASTUS, /.../: Infostendid, mille info puudutab kõiki rühmi (sealhulgas nädalamenüüd), on olemas

A, B ja C korpuse sissepääsudes. Dubleerimise kohustust rühmades ei ole. Rühmade stendidel on rühma puudutav info (Luga & Aunpuu, 2007).

Välja on toodud ka punktid, kui midagi otsustati.

OTSUSTATI: 2.1. Eelarve koostamise põhimõtted teadmiseks võtta (Luga & Aunpuu, 2007).

Esimeses punktis tutvustas lasteaia direktor hoolekogu liikmeid, kuid hoolekogu esimeest ega aseesimeest ei valitud. Samuti ei saa protokollidest aru, kes on õpetajate esindaja ning kes esindab linnavalitsust.

2008/2009 õppeaasta protokollid on protokollitud samas stiilis, nagu eelnevalt 2007/2008 õppeaastal kirjeldatud. Erinevusena tuuakse välja, et selles protokollis on kirjeldatud esimehe ja aseesimehe valimist.

Direktor tutvustas uusi hoolekogu liikmeid. Hoolekogu uue esimehe valimine. Kandidaadiks /.../. Hääletamine. 9 poolt, erapooletuid ja vastu ei olnud. Hoolekogu esimehe asetäitja valimine. Kandidaadiks /.../. Hääletamine- 8 poolt, 1 vastu, erapooletuid ei olnud (Kask & Aunpuu, 2008).

Protokollis on välja toodud, kelle poolt hääletati, kui paljud olid otsuse poolt, palju oli erapooletuid ning palju oli otsuse vastu.

2009/2010 õppeaasta hoolekogu protokolle ei ole või need pole säilinud. Arvatakse, et lasteasutuse renoveerimise ajal hoolekogu koosolekuid ei toimunud.

2010/2011 õppeaastal toimus kaks hoolekogu koosolekut, esimene neist alles 21. veebruar 2011. Õppeaasta algab 01. septembril ja lõpeb 31. augustil (Koolieelse lasteasutuse seadus § 16¹, 2018). Protokollis stiil on muutunud. Protokollis on välja toodud: lasteasutuse nimi, protokollis number, koosoleku algus ja lõpu kellaaeg, koosoleku juhataja, koosolekust osavõtjad on märgitud tabelisse ees- ja perekonnanimedega ning rühma numbriga. Välja on toodud koosoleku päevakord. Päevakorra punktide arutelu ega vastu võetud otsuseid pole märgitud, samuti pole kirjas hääletamise tulemusi.

2011/2012 õppeaastal toimus seitse hoolekogu koosolekut, kolm neist sidevahendite kaudu. Protokollid on koostatud sama moodi nagu eelmisel õppeaastal. Protokollil on lasteasutuse nimi, protokollis number, koosoleku algus ja lõpu kellaaeg, koosoleku juhataja, koosolekust osavõtjad on märgitud tabelisse, koosoleku päevakord, punktid mida otsustati, arutelusid ja arvamusi pole kahel protokollil välja toodud. Hääletamise tulemused pole välja toodud. Viimase protokollis stiil on muutunud, protokollil on lasteasutuse nimi, koosoleku kuupäev, algus ja lõpu kellaaeg, koosoleku juhataja, protokollija, osavõtjate nimed, kutsutud, puudujad, koosoleku päevakord, kõik päevakorra punktid on täpselt lahti kirjutatud.

Hoolekogu protokollide numbrid tekitavad segadust: esimene nr 1A, teine nr. 1-4/37, kolmas

nr. 1, neljas nr. 2 ja seitsmes nr. 3 vahepealsed protokollid puuduvad. Hoolekogu 2011/2012 õppeaasta ülevaatest on näha, et toimus seitse koosolekut. Olulisemate teemadena olid päevakorras ventilatsioon ja eelarve.

1.1 ventilatsioon lapsevanemate arvates ei tööta ventilatsioon piisavalt hästi, osad rühmad on kuumad. Lasteaia poolne selgitus: ventilatsioon on töökorras, kontrollitud.... 3. Lasteaia 2013 eelarve projekti tutvustamine. Lasteaia 2013. a eelarve projekti tutvustas direktor. Eelarve koostamisel tuli lähtuda 2012. aasta eelarve mahust. Täiendavalt on juurde taotletud rahalisi vahendeid õppe- ja mänguvahendite soetamiseks. Kaasajastamist vajavad infotehnoloogilised vahendid rühmades (Harman & Noodla, 2012).

2013/2014 õppeaastal on muutunud hoolekogu protokoll stiil. Protokollis on märgitud asutuse nimi, protokoll numbrit ei ole, protokollil on märgitud koosoleku toimumise aeg ning koht. Osalenud hoolekogu liikmed ei ole nimeliselt välja kirjutatud. Kutsutud on toodud välja nimeliselt. Välja on toodud koosoleku päevakord. Protokollis on toodud päevakorrapunktid, ettepanekud ja arutelud. Otsuste korral ka otsused. Väljavõte protokollist:

2. Hoolekogu esimehe ja esimehe asetäitja valimine. Tutvustati eelmisel kuul lasteaia direktori ametikohale asunud /.../. Toimus hoolekogu liikmete tutvustamine. Seni hoolekogu esimees olnud /.../ tegi ettepaneku määrata hoolekogu esimeheks /.../, kuna /.../ laps on viimast aastat lasteaias ning mõistlik oleks tööle asuda uuel juhil. /.../ esitas vastulause ning kuna on võimalus, et oma igapäevaste tööülesannete ja hoolekogu juhi kohustuste täitmisel võib tekkida huvide konflikt, siis taandati tema kandidatuur. /.../ tegi ettepaneku jätkata /.../ veel üheks aastaks. Otsustati: 1) Kinnitada hoolekogu esimeheks /.../. 2) Kinnitada hoolekogu aseesimeheks /.../. (Aasa & Vösaste, 2013)

Ettepanekud:

/.../ tegi ettepaneku juhtkonnale koostada täielik loetelu hoolekogu ülesannetest ning selgitada ka nende sisu hoolekogu liikmetele, kes igapäevaselt ei puutu kokku haridusvaldkonna seadusandluse ning ülesannetega. Ülesannete loetelu esitada hoolekogu liikmete meilidele. (Aasa & Vösaste, 2013)

Protokollis pole välja toodud, kui paljud hoolekogu liikmed olid otsuse poolt, erapooletud või otsuse vastu. Hoolekogu liikmed annavad selgelt mõista, et soovivad hoolekogu senist töökorraldust muuta ja soovivad hoolekogu tööplaani. Väljavõte protokollist:

Hoolekogude tööplaani. Tehti ettepanek viia läbi hoolekogu koosolekud vastavalt seaduses sätestatud korrale st.4 korda aastas. Tööplaani lisada esialgsete mõtetena- 1. Hoolekogu tööülesannete põhjalikum arutelu ... (Aasa & Vösaste, 2013).

Linnavalitsus teeb hoolekogule ettepaneku, mis ei ole koolieelse lasteasutuse seaduse §7 (1¹) (2013) järgi tema ülesanne. Väljavõte hoolekogu protokollist:

Linnavalitusse ettepanek rühmade piirmäära suuruse tõstmiseks. Linnavalitusel endiselt ettepanek rühmade piirarvutõstmiseks 1 lapse võrra. Eelmisel korral palutud tasuvusanalüüsi ei esitatud. Õpetajate seisukoht on selline ... kasvanud on probleemsete (erivajadusega) laste arv ... ka praegust piirnormi peetakse õpetajate arvates liiga suureks... Otsustati ühehäälselt: mitte nõustuda linnavalitsuse ettepanekuga suurendada rühmades laste arvu 1 võrra (Aasa & Vösaste, 2014).

Koolieelse lasteasutuse seadus § 7 lg 1¹ (2013) ütleb, et ettepanek laste piirarvu tõstmiseks rühmas saab tulla ainult hoolekogu poolt. Hoolekogu täitis oma ülesannet jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele. (Jõgeva Lasteaia „Rohutirts“ põhimääruse uue... § 16 lg 1, 2003; Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 1, 2013)

2014/2015 õppeaastal on uus hoolekogu protokoll stiil. Välja on toodud asutuse nimi, esimesel protokollil ei ole koosoleku numbrit, kuid järgmisel on. Protokollil on olemas koosoleku toimumise algus, kuid mitte lõpu aeg, toimumise koht ning koosolekust osavõtnute nimed, kutsutud-nimeliselt ning päevakord. Väljavõtte protokollist:

1) Hoolekogu esimehe ja esimehe asetäitja valimine.

Otsustati: hoolekogu esimeheks /.../ 8.rühma lapsevanem.

Otsustati: hoolekogu aseesimeheks /.../ 1. rühma lapsevanem

(Stamm & Meinberg- Kadai, 2014).

Protokollis pole välja toodud, kui suure häälte enamusega otsused vastu võeti (kui palju hoolekogu liikmeid olid poolt, palju oli erapooletuid ning palju oli otsuse vastu).

Hoolekogu koosolekul esitati küsimus kohaliku omavalitsuse esindajale. Väljavõtte koosoleku protokollist:

/.../ „Miks Linnavalitsus ei arutanud lasteaia kohatasu tõstmise eelnõud hoolekogus? Selgitas /.../: hoolekogu koosolek ei toimunud enne volikogu istungit. Kohamaksu tõus tuleneb suurenevatest majanduskuludest ja lasteaia personali töötasude tõstmisest. Kõik kehtivad soodustused jäävad alles. Alates 1. jaanuarist 2015 on lasteaias tasuta hommikusöök. Hommikusöögi korralduslik pool on selgitamisel koostöös lasteaia juhtkonnaga. Otsustati ühehäälselt: võtta esitatud informatsioon teadmiseks. Vajadusel pöörduvad lapsevanemad täiendava info saamiseks abilinnapea /.../ poole (Stamm & Meinberg- Kadai, 2014).

Linnavalitus ei arutanud osalustasu tõstmist ega toidukulu päevamaksumuse muutumist hoolekoguga enne otsuse kinnitamist, otsused kinnitati 30.10.2014. Hoolekogu koosolek toimus 4. november 2014. Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 5 (2014) ja Jõgeva Lasteaia „Rohutirts“ põhimääruse uue redaktsiooni kinnitamine § 16 lg 9 p 5 (2003) näeb ette, et hoolekogu otsustab lapse toidukulu päevamaksumuse. Hoolekoguga eelnevat suhtlemist ei toimunud ning linnavalitus tegi otsuse hoolekogu eest. Jõgeva Linnavolikogule esitatud seletuskirjas märgiti, et:

Koolieelse lasteasutuse seaduse §27 lõige 2 sätestab järgmist: „Lapse toidukulu lasteasutuses katab vanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab direktor.“ ... Kuna tegemist on linna poolt antava täiendava soodustusega, ei ole lasteaedade kui huvirühmadega hommikusöögist vabastamist arutatud. Kavatsame jagada selgitusi ja täpsemat informatsiooni soodustuse aluste ja võimaluste kohta lasteaedade hoolekogudes kohe, kui need tööd alustavad (Kajaste, 2014).

2015/2016 õppeaastal on uus hoolekogu protokoll stiil. Kasutatud on näidisenäidet Talviku & Salumaa (2014) välja töötatud näidist, kuid lasteaia pidaja vapi asemel on lasteaia enda vapp.

2016/2017 õppeaastal on kasutusel eelmisest erinev hoolekogu protokoll stiil. Välja on toodud lasteasutuse nimi, kuupäev, algus ja lõpu kellaaeg, koosolekust osavõtnute nimed, koosoleku juhataja, koosoleku protokollija, puudus protokoll number. Väljavõtte protokollist:

2. Järgmise päevakorra punktina arutleti 2015/2016 õppeaasta töö analüütilise kokkuvõtte üle. Kõik osalejad said esitada küsimusi eelnevalt kodus läbi vaadatud dokumendi alusel. Alljärgnevalt esitatud küsimused ja vastused. 1) Kokkuvõttes on öeldud, et hoolekoguga arutati läbi mitmed teemad, mis tegelikult aga jäid põhjalikult analüüsimata. Milliselt näeb juhtkond koostööd hoolekoguga? Kas e-posti vahendusel teemade arutelu on piisavalt põhjalik? Vastus: Arutasime koosolekutel mitmel olulistel teemadel. Kinnitasime kodukorra (Anslan & Torm, 2016).

2017/2018 õppeaastal on taas kasutusel Talviku & Salumaa (2014) välja töötatud näidis.

Väljavõtte protokollist:

- 1) Hoolekogu esimehe ja esimehe asetäitja valimine. Direktor... andis ülevaate hoolekogu ülesannetest, mis tulenevad Koolieelse lasteasutuse seaduse §24. Hoolekogu esimehe ja tema asetäitja valimise õiguslik alus tuleneb Koolieelse lasteasutuse seaduse §24 lg5 alusel, mille kohaselt tuleb hoolekogul oma töö korraldamiseks valida oma liikmete hulgast hoolekogu esimees ja tema asetäitja. Välja pakuti järgmised kandidaadid: /.../. Tehti ettepanek valida hoolekogu esimeheks /.../. Ettepanekud pandi hääletusele. Poolt oli 11 hoolekogu liiget. Hoolekogu valis hoolekogu esimeheks 3. rühma esindaja /.../. Tehti ettepanek valida esimehe asetäitjaks /.../. Ettepanek pandi hääletusele, poolt oli enamus hääled. Esimehe asetäitjaks valiti 5. rühma esindaja /.../ (Joala & Torm, 2017).

Protokollis on välja toodud seadus, mille alusel tuleb valida hoolekogu esimees ja esimehe asetäitja, kuid õigem oleks viidata Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimäärusele (2015), kuna see määratleb käesoleva hoolekogu tegutsemise.

Hoolekogu protokolle uurides selgus, et uurimisprobleemiks on milliseid selgeid konkreetseid juhiseid hoolekogu liikmed oma töö korraldamiseks ja ühtse dokumentatsiooni välja töötamiseks vajavad ning kuidas määratleda hoolekogu ja kohaliku omavalitsuse vaheline suhtlus.

Käesoleva uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Töö eesmärgiks on koostada ühe lasteaia hoolekogu töökord ja infomaterjal hoolekogu liikmetele. Uurimuse eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised uurimisküsimused:

- Kuidas tajuvad hoolekogu liikmed ja juhtkonna esindaja hoolekogu rolli?
- Mida ja kuidas tuleks reguleerida lasteaia töökorralduses?
- Millist teavet vajavad hoolekogu liikmed?

Metoodika

Valim

Valimiks on 2017/2018 õppeaastal lasteaia „Rohutirts“ hoolekogusse kuuluvad inimesed ja lasteaia juhtkond. Tegemist on mittetõenäosusliku valimi moodustamisega, kuna saadud tulemusi ei saa üldistada laiemale ringkonnale, tulemused kehtivad vaid konkreetse uurimistöös (Õunapuu, 2014). Mittetõenäosusliku valimi moodustamise meetodiks on ettekavatsetud valim, kuna valimisse kaasatakse inimesed, kes kuuluvad ühe konkreetse lasteaia hoolekogusse või juhtkonda. Hoolekogu liikme e-küsimustik saadeti kõigile 12le hoolekogu liikmele. Uurimuse lõplikuks valimiks kujunes 9 hoolekogu liiget, lisaks viidi läbi intervjuu ühe juhtkonna liikmega.

Protseduur

Tegemist on kvalitatiivse uuringuga, täpsemalt tegevusuuringuga. Tegevusuuringu puhul soovitakse mingit olukorda paremini mõista ja seda paremaks muuta (Laherand, 2008; Löfström, 2011). Dana (2016) toob välja, et tegevusuuringu raames võib koguda erinevaid andmeid, et uuritavat probleemi paremini mõista nt. dokumendid, riiklikud seadused ja muud õigusaktid, uurijamärkmed, fotod, küsitlused, intervjuud jne. Alahinnata ei tohi ka teemakohast kirjandust ja varasemaid uurimistöid (Dana, 2016). Laherand (2008) toob välja tegevusuuringu tunnused: sotsiaalne praktika, erinevaid uuringu etappe seotakse üksteisega ja uuringus osalejad ning uuringu läbiviija on tihedas kontaktis. Antakse võimalus ühte teemat süvitsi uurida ühendades teooria, praktika ja tegevuse ning jõuda mingi probleemi lahenduseni (Laherand, 2008). Uurimistulemuste jagamine teistega on tegevusuuringu lahutamatu osa (Dana, 2016). Konkreetse olukorra ja eesmärgi uurimiseks sobib tegevusuuring kõige paremini (Laherand, 2008). Eelnevast lähtudes aitab tegevusuuring

paremini mõista hoolekogu hetke olukorda ning praktilise tegevuse käigus püütakse hoolekogu tööd selgemaks muuta.

Hoolekogu koosolekul 2017. aasta novembri lõpul tutvustati lasteaia hoolekogule planeeritavat uurimust ja küsiti hoolekogu liikmete nõusolekut uuringus osalemiseks, kõik hoolekogu liikmed olid nõus uuringus osalema. 2018. veebruari alguses viidi läbi pilootuuring küsimustiku kontrollimiseks. 2017. aasta veebruari lõpus saadeti e-küsimustik (Lisa 1) hoolekogu liikmetele. Meeldetuletuskiri saadeti kümme päeva hiljem. E-küsimustikule vastamiseks oli aega kaksteist päeva. E-küsimustikuga olid kaasas selged juhised küsimustiku täitmiseks, töö autori e-maili aadress ja telefoni number tekkinud küsimustele vastuste saamiseks ning kinnitus vastaja anonüümsuse tagamise kohta. Konfidentsiaalsuse tagamiseks ei küsitud ankeedis vastaja sugu, vanust ega haridustaset, kuna nende andmete alusel on võimalik vastajaid tuvastada. E-küsimustiku vastused saabusid uurijale e-keskkonna kaudu, kui vastaja oli vajutanud „SEND“ või „SAADA“ nuppu. Aprillis tutvustati hoolekogu liikmetele küsimustiku abil valminud töökorra näidist ning arutelu käigus viidi sisse parandused vastavalt hoolekogu liikmete ettepanekutele. Intervjuu lasteasutuse juhtkonna esindajaga toimus mai alguses, kuna intervjuueeritav viibis alates 2017. aasta detsembrist töölt eemal ja saabus tööle alles aprilli lõpus 2018. Juhtkonna esindajaga viidi läbi intervjuu küsimustiku (Lisa 2) abil läbi poolstruktureeritud intervjuu kestvusega 20 minutit. Intervjuu helisalvestati ja seejärel transkribeeriti. Intervjuu tulemus saadeti uuritavale ülevaatamiseks, tagamaks et tema vaated ja mõtted on õigesti edasi antud.

Küsimus „hoolekogu annab direktorile soovitusi lasteaia eelarve koostamiseks“ oli küsimustikus kaks korda kontrollimaks vastuste usaldusväärsust. Ainult üks inimene vastas samale küsimusele erinevalt (esimene kord „pigem ei ole nõus“ ja teine kord „ei ole nõus“. See näitab, et ankeedi vastused olid usaldusväärsed. Teadaolevalt üks hoolekogu liige jättis ühele küsimusele vastamata, kuna ta juba korra vastas sellele. Tegemist oli kohustusliku küsimusega, seetõttu ei jõudnud algselt küsimustiku vastused uurijani. Õnneks sai probleem lahendatud ja vastused saadi kätte.

Järgmistes küsimustikes saaks sellist probleemi vältida, kui sellised küsimused ei ole kohustuslikud.

Hoolekogu küsimustiku läbivaatamine ja hoolekogu töökorra arutelu toimus aprilli lõpus hoolekogu koosolekul. Arutelu käigus vaadati läbi kõik töökorra punktid ja vajadusel viidi sisse muudatused. Lõplik hoolekogu töökord (Lisa 3) esitati hoolekogu liikmetele mai alguses toimunud hoolekogu koosolekul.

Käesoleva uuringu käigus kogutud materjali abil ja arutelu käigus hoolekogu liikmetega valmis hoolekogu liikmetele juhendmaterjal (Lisa 4), mida esitleti hoolekogu liikmetele mai algul toimunud hoolekogu koosolekul, kus uurija andis tagasisidet ja vastas hoolekogu liikmete küsimustele.

Käesoleva uurimistöö käigus on järgitud eetilisi tõekspidamisi. Laherand (2008) toob välja, et uuritavatelt tuleb luba küsida, kuid eelnevalt tuleb tutvustada planeeritavat uuringut ning selgitada, et uuringus osalemine on vabatahtlik. Lasteasutuse juhtkonnalt küsiti enne uuringu alustamist luba ja kõigilt osalejatelt nõusolekut. E-küsimustikust saadud tagasiside abil ei ole võimalik uuringus osalejaid tuvastada. Laherand (2008) toob välja, et uuringus osalejatele peab tagama anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse. Uuringu tulemused esitati hoolekogu liikmetele. Hoolekogu liikmetel oli võimalus tulemusi arutelu käigus muuta ning sisse viia parandused. Intervjuul osalenud juhtkonna esindaja osales uuringus vabatahtlikult, uuritav nõustus intervjuu helisalvestamisega ning talle tutvustati võimalust küsimustele vastamisest loobuda, kui ta tunneb selleks vajadust. Uuritav soovis kogutud materjalidega peale andmete kogumist ja analüüsimist tutvuda. Uuritavale saadeti e-kirja teel helisalvestis litereeritud kujul ning töös kasutatavad uurija poolt tõlgendatud mõtted. Uuritavale pakuti võimalust oma arvamust muuta või parandada, kuid seda võimalust uuritav ei kasutanud. Uuringu läbiviimise kohta polnud võimalik maskeerida. Uurimuses kasutatud protokollidest saadud andmetest eemaldati hoolekogu liikmete nimed ja tähistati „/.../“.

Mõõtevahend

Küsimustik lasteaia hoolekogu liikmele (Lisa 1) koosnes kokku 62 küsimusest, mis olid jagatud viieks osaks: taustaandmed, hoolekogu mõiste ja ülesanded, hoolekogu töökord, küsimused ettepanekute kohta lasteaia põhimäärusesse, koolitusvajadus. Andmete kogumiseks kasutati e-küsimustiku, mis oli töö autori poolt kokku pandud. Küsimused taustaandmete ja koolitusvajaduse kohta koostas töö autor. Teise osa küsimused pandi kokku varasemate uurimuste läbiviidud küsimustikude põhjal (Sarap, 2008; Šapkin, 2014). Kolmanda osa küsimused, mis puudutasid töökorda, pandi kokku koolieelse laste asutuse seaduse (2018) ja riigi üldhariduskooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord (2013) alusel.

Küsimustikus olid kinnised, poolkinnised ja üks avatud küsimus. Esimeses osas olid valdavalt kinnised valikvastustega küsimused. Neljas küsimus, mis puudutas hoolekogu liikme ajalist seotust hoolekoguga oli poolavatud küsimus. Teises osas olid küsimused

hoolekogu mõiste ja ülesannete kohta. Küsimused 1 ja 2 olid valikvastustega poolavatud küsimused, küsimused 3 ja 4 olid valikvastustega kinnised küsimused, kus vastaja pidi hindama, kuivõrd ta nõustub esitatud väidetega vastates (olen nõus, pigem nõus, pigem ei ole nõus, ei ole nõus, ei tea). Küsimused 5- 9 olid valikvastustega kinnised küsimused. 10. küsimus oli avatud küsimus. Kolmandas osas olid pooled küsimused valikvastustega kinnised küsimused ning pooled küsimused valikvastustega poolkinnised küsimused. Neljandas osas käsitleti ettepanekuid lasteaia põhimäärusesse ning seal oli seitse küsimust millest 4 olid valikvastustega kinnised küsimused ja 3 valikvastustega poolkinnised küsimused. Viiendas osas käsitleti koolitusvajadust, küsimusi oli neli ja kõik küsimused olid valikvastustega poolkinnised küsimused. Küsimustikuga viidi eelnevalt läbi pilootuuring ning korrigeeriti vajadusel küsimusi. Küsimustiku teise osa kolmas küsimus „Palun hinnake, kuivõrd olete nõus järgnevate väidetega Teie lasteaia kohta (valige sobivam variant)“ Ettepanekuna toodi välja, et peaks olema vastuse variant „ei tea“. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2005 lk 190) on samuti välja toonud, et inimestel ei ole alati oma arvamust või nad tõesti ei tea, seepärast võiks küsimustikus olla ka variant „ei tea“. Toodi parandusettepanekuna välja, et küsimustiku kolmas osa „Hoolekogu töökord“ peaks keskenduma ainult sellele „kuidas asjad võiksid/peaksid hoolekogus olema“. 17 küsimus „Kas nõustute side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu koosolekute läbiviimise ja otsuste vastu võtmisega kiiret otsustamist vajavates küsimustes?“ tehti ettepanek muuta sõnastust „Kas olete nõus, et kiiret otsustamist vajavad küsimused võetaks vastu ja koosolekud viiakse läbi side-või infotehnoloogiliste vahendite kaudu?“. Toodi välja teise osa esimene küsimus, kus oli kirjas „märkige kõik sobivad vastuse variandid“, kuid valida sai ainult ühe punkti.

Andmetöötamise põhimõtted ja kasutatavad meetodid

Küsimustikus esinenud Likert- skaalaga küsimuste väärtused märgiti järgnevalt: kõige suuremad väärtused suurema numbriga ja väiksemad väärtused väiksema numbriga. Vastus „ei tea“ märgiti keskmise arvulise väärtusega. Ankeedist saadud andmete analüüsimisel kasutati kirjeldava statistika näitajatest aritmeetilist keskmist, mediaani, standardhälvet ja protsentjaotust. Tulemustes tuuakse välja mediaan ja protsentjaotus. Analüüsimisel kasutati andmetöötlusprogrammi MS Excel. Andmete esitamiseks kasutati tekstitöötlusprogrammi MS Word.

Juhtkonna esindajaga viidi läbi poolstruktureeritud intervjuu. Intervjuu lepitati kokku silmast-silma kohtudes. Intervjuu läbiviimiseks koostati küsimused (Lisa 2). Uuritavalt küsiti

luba intervjuu salvestamiseks. Uuritav osales uurimuses vabatahtlikult ja oli nõus oma mõtete avaldamisega. Intervjuu käigus kogutud mõtted saadeti e-kirjaga uuritavale ülevaatamiseks ja vajadusel täiendamiseks, et suurendada uurimuse usaldusväärsust. Täiendamise võimalust uuritav ei kasutanud. Intervjuu helisalvestati Huawei P9 telefoni poolt pakutava helisalvestus programmiga. Intervjuu helisalvestist kuulati üle mitu korda. Intervjuu helisalvestis litereeriti ehk kirjutati sõna-sõnalt ülesse (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2005) kasutades tekstitöötlusprogrammi MS Word. Litereeritud teksti loeti mitu korda üle, et leida tekstist oluline. Litereerimisel kirjutati välja uurimuse jaoks oluline. Intervjuust otsiti koode, mille alusel moodustati kaks kategooriat (hoolekogu roll, koostöö).

Tulemused ja arutelu

Töö eesmärgiks on koostada ühe lasteaia jaoks sobiv hoolekogu töökord ja infomaterjal hoolekogu liikmetele. Uurimuse eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised uurimisküsimused:

- Kuidas tajuvad hoolekogu liikmed ja juhtkonna esindaja hoolekogu rolli?
- Mida ja kuidas tuleks reguleerida lasteaia töökorralduses?
- Millist teavet vajavad hoolekogu liikmed?

Kuidas tajuvad hoolekogu liikmed oma rolli lasteasutuse juhtimise osas?

Hoolekogu liikmed tajuvad, et nad on inimesed, kellega direktor saab eelnevalt otsuseid läbi arutada (88,9%). Lisaks leiavad hoolekogu liikmed, et nad on vastuvõetud otsuste kinnitajad (77,8%). Selline arvamus pole aga päris kooskõlas koolieelse lasteasutuse seadusega §24 (2018), kus öeldakse, et hoolekogu kuulab ära, annab arvamuse ja teeb ettepanekuid ning kinnitab vaid lasteasutuse kodukorra ja otsustab toidukulu päevamaksumuse, millega hoolekogu liikmed nõustusid (5). Üle poole hoolekogu liikmetest (55,6%) leidis, et nad on erinevate huvigruppide jagatud arusaama kujunemiseks ja kokkulepete sõlmimiseks, mis langeb kokku eelnevaga, et hoolekogult oodatakse pigem kaasamõtlemist ja ettepanekute tegemist. Hoolekogu liikmed ka ise tunnevad, et teevad ettepanekuid lasteaia töö tõhustamiseks (4) ja sama tõi välja ka lasteasutuse juhtkonna esindaja. Ginter (2016) toob välja, et kui seadusega on määratud, et hoolekogu peab tegema ettepaneku või andma nõusoleku, ei saa lasteasutuse direktor ilma hoolekogu nõusolekuta tegutseda, sellest võib järeldada, et hoolekogu arvamus on oluline, kuid kui hoolekogu liikmed tunnevad, et nad on vaid vastuvõetud otsuste kinnitajad, ei täida nad seadusega neile pandud ülesandeid. Üks

vastanutest leidis, et hoolekogu on organ, kes kutsub korrale direktorit, õpetajaid ja lapsevanemaid, kuid selline arvamus pole päris õige, kuna hoolekogul ei ole õigusemõistja rolli (Ginter, 2016; Talvik & Salumaa, 2014).

Hoolekogu liikmed arvasid, et hoolekogu ülesanne on teha koostööd lasteaia direktoriga lasteaia tulemusliku töö tagamiseks (100%) ning teha ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks (88,9%). Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 1 (2018) ütleb, et hoolekogu peab tegema koostööd lasteasutuse personaliga ning sama seaduse § 24 lg 3 p 3 ütleb, et hoolekogu teeb ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks, siis võib järeldada, et selles valdkonnas mõistavad hoolekogu liikmed oma ülesandeid. Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 2 (2018) ütleb, et hoolekogu annab direktorile ja valla- või linnavalitsusele soovitusi lasteasutuse eelarve koostamisel ja eelarvevahendite otstarbekaks kasutamiseks. Hoolekogu liikmed hindavad madalamalt (3) väidet, et nad saaksid anda soovitusi lasteaia eelarve koostamiseks. Kolmandik hoolekogu liikmetest leiavad, et hoolekogu saab määrata oma tegevuse töökorra, seda väidet on kinnitanud ka Talvik ja Salumaa (2014). Selline vastus annab märku, et hoolekogu liikmed pole päris kursis oma õiguste ja kohustustega, kuna seda peab võimalikuks vähem kui pool vastanutest. Samas hindavad hoolekogu liikmed ise oma teadmisi õigustest ja kohustusest pigem heaks (4).

Hoolekogu liikmed hindasid madalamalt väidet, et hoolekogu koosolekuid juhib hoolekogu esimees (3). See ühtib Sarapi (2008) ja Šapkini (2014) tulemustega, et hoolekogu koosolekuid ei juhi hoolekogu esimees vaid lasteasutuse direktor (4). Selline praktika aga ei ole kooskõlas seadusega, kuna direktor ei kuulu hoolekogu koosseisu (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 2, 2018). Uurimusest tuli välja, et hoolekogu liikmed pigem tunnevad (4), et nende ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks lapse arengule, madalamalt hindavad nad väidet, et nad isiklikult vastustavad õppe- ja kasvatustegevuse eest (3). Seadus kohustab hoolekogu jälgima, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks lapse arengule ja huvidele (Koolieelse lasteasutuse seadus §24 lg 1, 2018). Ülevaade haridussüsteemi välishindamisest 2016/2017 õppeaastal (2017 lk 23) toob välja, et „*Lapsevanemaid oli kaasatud õppekava arendamise ja muutmise protsessi hoolekogu kaudu, kuid nad osalesid pigem kuulaja rollis*“, sellepärast võib olla hoolekogu liikmel tunne, et ta pigem vastutab. Lisaks tuuakse välja, et koolieelse lasteasutuse juhtkonnal tuleb hoolekogu rohkem õppe- ja kasvatustegevuse aruteludesse kaasata (Ülevaade haridussüsteemi..., 2017).

Väidet, et hoolekogu liikmed koguvad oma rühma lapsevanematelt informatsiooni hoolekogu koosolekul päevakorra tulevate teemade kohta hinnati pigem heaks (4), kuid juhtkonna esindaja tõi välja, et „*hoolekogu liikmed võiksid ikka rohkem rühma*

lapsevanematelt arvamust küsida“. Sarap (2008) toob oma töös välja, et hoolekogu liikmed ei aruta piisavalt teiste lapsevanematega hoolekodus päevakorral olevate teemade üle. Hoolekogu liikmed nõustuvad (4), et hoolekogu koosolekul saadud infot jagavad nad oma rühma lapsevanematega.

Kuidas tajuvad hoolekogu liikmed juhtkonna tuge hoolekogu töös?

Hoolekogu liikmed tunnevad, et on pigem saanud direktorilt oma tööks vajalikku informatsiooni (4), Sarap (2008) ja Šapkin (2014) jõudsid oma uurimistöös samale järeldusele. Samas hoolekogu liikmed pigem nõustuvad väitega, et on informeeritud hoolekogu tööst (4).

Küsimusele „Tajute Te mingeid probleeme hoolekogu töös?“ vastas ainult kolm inimest, kuna vastus ei olnud kohustuslik. Seda võib põhjendada aja puudusega, kuna hoolekogu liikmed on avaldanud arvamust, et „*raske on hoolekogu tegevusteks pere ja töö kõrvalt aega leida*“ - uurimispäevik

Koostööd lasteasutuse direktoriga peavad hoolekogu liikmed pigem oluliseks (4) ning senist koostööd hinnati pigem heaks (4), samas tuli uurimusest välja, et järgmisel aastal hoolekodus jätkamise soov on pigem madal (3). School board...(2008) tuuakse välja, et hea toetuse ja koostöö puhul tahavad hoolekogu liikmed hoolekogusse kuuluda. Kui see seaduspära kehtib ka Eestis, siis võib oletada, et tõsist tuge hoolekogu liikmed siiski ei tunne.

Kuidas tajub juhtkond hoolekogu rolli lasteasutuse juhtimisel?

Juhtkonna esindaja arvates esindab hoolekogu teisi lapsevanemaid ja muudab lapsevanemate arvamuse kuuldavamaks.

Hoolekogu on teiste lapsevanemate esindaja ja annab hoolekodus juhtkonnale teada teiste vanemate arvamuse.

Hoolekogu peaks aitama edendada ja suurendada demokraatliku osalemist ning looma paremaid suhteid lasteasutuse ja kogukonna vahel (School boards...,2008) ning see on võimalik vaid siis, kui koolieelse lasteasutuse seadust § 24 lg 1 (2018) ei tõlgendata kitsalt justkui oleks oodatud üksnes hoolekogu liikmete panus. Hoolekodus nähti tuge juhtkonnale, aga pigem suuremate probleemide korral, millega lasteasutus ise iseseisvalt toime ei tule.

...suheldes omavalitsusega ...

Valk ja Ress (2016) toovad välja, et kui lasteasutuse eksisteerimist või mõnda muud olulist külge ohustatakse, siis sellised mured sunnivad vanemaid midagi ette võtma. Selles lasteaias koondusid vanemad, kui taheti sulgeda ühte rühma. Hoolekogu suhtles aktiivselt

kohaliku omavalitsusega ja suutis rühma sulgemise ajutiselt edasi lükata (Pöördumine, 2015). Samuti toodi protokollis välja ettepaneku tegemine kohalikule omavalitsusele parkla ja parkimiskorralduse muutmiseks (Hoolekogu protokoll, 2014). Hoolekogu arvamust vajati kõige rohkem rahaliste teemade puhul nagu laste toiduraha päevamaksumus ja silmaarsti tellimine lasteaeda. Koolieelse lasteasutuse seadus §24 lg 3 p 5 (2018) ütleb, et hoolekogu otsustab laste toidukulu päevamaksumuse, seega on väga oluline, et küsitakse lapsevanemate arvamust.

Dokumentatsiooni koostööstamiseks lisaks toodi välja, et vanemad saavad avaldada arvamust erinevate teemade kohta, kuna nemad võivad näha asju erinevalt.

... riskianalüüsid, et kas nemad näevad samu ohte või oskavad nemad välja tuua veel teistsuguseid ...

Hoolekogu liikmed teevad koosolekutel ettepanekuid.

Hoolekogu tegi ettepaneku, et suvepuhkus lasteaias tuleks paika panna enne märtsikuud. Kuna märtsis teatades jääb vanematele liiga vähe aega oma puhkuse planeerimiseks. Mõned asutused soovisid oma puhkused paika panna juba aasta alguses. Lasteaias proovitakse nüüd puhkustest varakult teada anda.

Hoolekogu ülesandena nähaksegi arvamuse avaldamist, ettepanekute tegemist erinevates valdkondades lähtudes koolieelse lasteasutuse seadusest §24 (2018). Hoolekogu aramus oli oluline lasteaia maine küsimuses. Leiti, et vanemad saavad avaldada rahuloluküsitluste kaudu arvamust. Hoolekogus saab kerkinud probleemid läbi arutada. Vanemate kaasamine rahuloluküsitluste kaudu on kaasamise üks vorme ning saadud tulemused tuleb lapsevanematega hiljem läbi arutada (Valk & Ress, 2016). Ülevaade haridussüsteemi välishindamisest 2016/2017 õppeaastal (2017) toob samuti välja, et lapsevanemate kaasamine toimub enim rahuloluküsitluste kaudu.

Kuidas tajub juhtkond koostööd hoolekoguga lasteaia juhtimise osas?

Juhtkonna esindaja pigem tunneb koostööd hoolekoguga soovides, et hoolekogu liikmed oleksid aktiivsemad, küsimaks teiste lastevanemate arvamusi. Juhanson (2012) tõi ka oma uurimuses välja, et juhtkonnad tunnevad hoolekogu toetust.

Juhtkonna esindaja tundis muret, et hoolekogu liikmed ei näe lasteaeda, kui tervikut, vaid pigem lähtutakse oma lapsest. Valk ja Ress (2016) toovad välja, et pretensioonikad ja agressiivsed vanemad lähtuvad pigem oma lapsest. Roberts ja Sampson (2011) toovad välja, et kui hoolekogu ei toimi hästi, ollakse nagu „üksikud ratsanikud“ ega nähta laiemat pilti.

Juhtkond tunneb pigem hoolekogu toetust oma töös ja leiab, et kui on ikka suur probleem majas, siis hoolekogu toetab ja on abiks.

Samuti nähti toetust selles, kui hoolekogu korraldab ise lasteaiaperele üritusi. Tunne, et lasteaed läheb hoolekogu liikmetele korda ja nad hoolivad sellest mis majas toimub, toetab väga.

...hoolekogu organiseerib midagi lastele ja peredele see toetab väga Lasteaed läheb hoolekogu liikmetele korda ja nad hoolivad sellest, mis siin toimub.

Valk ja Ress (2016) toovad välja, selleks, et koostöö toimiks, on vaja luua erinevaid koostöövorme, üheks neist on ühisüritused lapsevanematega. Kõik vanemad ei soovi avaldada arvamust hoolekogus, kuid on suurepärased organisaatorid ja kogukonna hoidjad. Mida rohkem on erinevaid koostöö võimalusi, seda kergema vaevaga leiab iga vanem enda jaoks sobiva võimaluse lasteasutuse töös osalemiseks.

Millist teavet vajavad hoolekogu liikmed?

Juhanson (2012) toob oma uuringus samuti välja, et hoolekogu koolitus aitab paremini hoolekogul mõista hoolekogu rolli ning aitab kaasa meie-tunde tekkimisele. Roberts ja Sampson (2011) toovad välja, et kuna hoolekogu liikmed valitakse vanemate hulgast ning tavaliselt pole nõutud erialast kõrgharidust. Seega on oluline pakkuda hoolekogu liikmetele koolitust: õigusaktide, õiguste ja kohustustest ning ootuste kohta. Koolitused aitavad suurendada hoolekogu liikmete aktiivsust ning efektiivsust oma töös.

Küsimustiku viiendas osas olid küsimused koolitusvajaduse kohta. Hoolekogu liikmed tõid küsimustikus välja, et vajavad koolitust. Kõige rohkem vajasisid hoolekogu liikmed koolitust järgmistel teemadel: hoolekogu õigused ja kohustused (77,8%), hoolekogu töökord (77,8%), hoolekogu ülesanded (66,7%), lasteaia rahastamise süsteem (55,6%), lasteaia õppe- ja kasvatustegevus (44,4%) ja koolitust ei vajanud väike osa vastanutest (11,1%), sellest võib järeldada, et hoolekogu pole saanud oma tööks piisavalt informatsiooni. Juhtkonna esindaja tõi välja, et kuna hoolekogu liikmed tunnevad vajadust koolituse järgi, võiks koolituse lisada ka lasteaia eelarvesse. Lisaks tõi juhtkonna esindaja välja, et hoolekogul võiks olla üks ühte liitev koolitus, kas siis iga aasta või üle kolme aasta, mis aitaks hoolekogul paremini oma rolli mõista ja liidaks hoolekogu liikmeid omavahel.

Roberts ja Sampson (2011) toovad välja, et hoolekogu liikmete iga-aastased koolitused teemadel: õigused ja kohustused, õppe- ja kasvatustegevus ning asutuse finantseerimine on väga olulised, et tagada hoolekogu efektiivne töö. Lisaks soovisid hoolekogu liikmed, et neile

tutvustataks: koolieelse lasteasutuse seadust (66,7%), Eesti Vabariigi haridusseadust (33,3%), lasteaia põhimäärust (55,6%), lasteaia õppekava (100%), lasteaia arengukava (66,7%), lasteaia kodukorda (88,9%), koolieelse lasteasutuse riiklikku õppekava (77,8%) ja lasteaia töökorralduse reegleid (66,7%). Lasteaia oma õppekavaga tutvumise soov võib tuleneda sellest, et viimane kord kinnitati lasteaia õppekava 2009 aastal ja vahepeal pole sellel teemal ühtegi arutelu toimunud (Jõgeva lasteaed Rohutirts, 2009).

Mida ja kuidas tuleks reguleerida lasteaia töökorralduses?

Selle lasteaia hoolekogu määras oma töökorras koosolekute protokollimise, kuna nad tunnevad, et see on oluline selguse ja läbipaistvuse tagamiseks. „*Hoolekogu liikmed ja lasteasutuse direktor pidasid väga oluliseks, et hoolekogu koosolekuid protokollitakse*“ (Uurimispäevik). Hoolekogu liikmed otsustasid, et hoolekogu koosoleku protokollides tuuakse välja otsused, mis koosolekul vastu võetakse ning hoolekogu liikmete kirjalikud eriarvamused (77,8%). Hoolekogu protokollile kirjutab alla ainult protokollija. „*Hoolekogu liikmed soovisid, et protokollile kirjutaks alla ainult protokollija, teist allkirjastajat ei peetud vajalikuks*“ (Uurimispäevik). Selguse huvides ja eksimuste vältimiseks võiks protokollile kirjutada alla kaks inimest. Salumaa ja Talvik (2014) leiab ka, et piisab vaid protokollija allkirjast, kuid Ginter (2016) toob välja, et hoolekogu protokollile kirjutavad alla nii protokollija, kui ka hoolekogu esimees, kuna protokollil on enda vigu raske märgata ning korruptsiooniohu vähendamiseks. Protokoll saadetakse hiljemalt seitse päeva pärast koosolekut direktorile, kes selle avalikustab. Algselt oli küsimustikus, et saadetakse hiljemalt kolmandal päeval hoolekogu liikmetele ja direktorile, kuid hoolekogu liikmed otsustasid hoolekogu koosolekul teisiti. „*Hoolekogu liikmed ei pidanud vajalikuks, et protokoll neile saadetakse ning soovisid protokollile kirjutamiseks aega rohkem, kui kolm päeva*“ (Uurimispäevik). Hoolekogu protokollile kõigile liikmetele saatmine annab usaldusväärset, et info mis protokollis kirjas on õige ning vajadusel parandada vea enne protokollile avalikustamist. „*Samas tõid hoolekogu liikmed välja, et ka lasteaia kodulehel olev protokoll on sama ja vajadusel saab seda sealt lugeda*“ (Uurimispäevik). Sülearvuti või ka koosolekuruumis oleva lauaarvuti abil on võimalik koosoleku protokollile koostada ka kohe koosoleku ajal. See annab võimaluse protokollile kohe peale koosolekut teistega jagada nii direktori, kui ka hoolekogu liikmetega. Koheselt tehtud protokoll võimaldab teha parandusi, täiendusi ja juhtida tähelepanu olulistele asjaoludele (nt. midagi on vaja täpsustada, midagi jäi tegemata jne). Protokollid avalikustatakse lasteaia kodulehel (100%) ja lasteaia stendil vanematele nähtavas kohas (66,7%). „*Oluline on mõelda ka nende vanemate peale, kes mingil*

põhjusel arvutit ei kasuta“(Uurimispäevik). Koolieelse lasteasutuse hoolekogu koosolekute protokollimist ei ole õigusaktides nõutud, kuid selguse ja läbipaistvuse huvides seda siiski tehakse. Samas on Haridus-ja teadusministeeriumi Ülevaade haridussüsteemi välishindamisest 2016/2017 õppeaastal (2017) toodi välja järgimine „...ühes lasteasutuses ei olnud hoolekogu tööd protokollitud (lk 22).“ Selline märgeline oli toodud välja pigem puudusena, kuid kui seaduses ei ole protokollimise kohutust, ei saa protokollimist eeldada. Hoolekogu koosolekute toimumise sageduse kohta leidsid hoolekogu liikmed järgmist: peaaegu pooled (44,4%) vastanutest soovisid, et koosolekud võiksid toimuda vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord poolaastas. Peaaegu pooled (44,4%) vastanutest soovisid, et hoolekogu koosolekud võiksid toimuda vastavalt vajadusele, kuid vähemalt kord kvartalis. Leidsid ka üks liige, kes soovis, et hoolekogu koosolekud toimuksid üks kord õppeaastas. Koolieelse lasteasutuse seadus §24 lg 6 (2018) ütleb, et hoolekogu koosolek peaks toimuma vastavalt vajadusele, kuid kindlasti kord kvartalis. Selline küsimus esitati küsimustikus, et teada saada hoolekogu liikmete kooskäimise sageduse soov ning selgitada veelkord, miks on oluline käia koos vähemalt üks kord kvartalis. Enamus (88,9%) vastanutest soovis teada hoolekogu terve aasta tööplaani. Hoolekogul tulekski koostada terve õppeaasta tööplan, kus on kirjas: eesmärk, temaatika, ülesannete täitjad ja täitmise tähtaeg. Läbimõeldud hoolekogu töökord annab hea ülevaate, koosolekud on sisukamad ning selline korraldus vähendab stressi. (Ginter, 2016)

Hoolekogu liikmed leidsid, et kõigil hoolekogu liikmetel (lapsevanemete esindajatel (77,8%), õpetajate esindajal (88,9%) ja kohaliku omavalitsuse esindajal (88,9%)) peaks olema asendaja juhaks, kui hoolekogu liige ise ei saa hoolekogu koosolekul osaleda. „*Kui hoolekogu liikmetel oleks asendaja, aitaks see hoolekogu koosolekud kokkulepitud ajal läbi viia ja ei liikkaks korraldusi koosolekuid pidevalt edasi. Seega jääks nende hoolekogu liikmete aja raiskamine ära, kes kohale tulevad*“(Uurimispäevik).

Hoolekogu liikmed leidsid hoolekogu koosolekul (Anslan, 2018), et rühma esindaja peab küsima lapsevanemate arvamusi hoolekogu koosolekul päevakorra tulevate teemade kohta, kui hoolekogu koosoleku kokkukutsuja selle vajaduse tõstatab. Hoolekogu liikmed soovisid (77,8%), et koosolekul vastuvõetavate otsuste projektid ja eelnõud, mille kohta küsitakse hoolekogu arvamust, saadetakse välja koos koosoleku toimumise aja ja päevakorraga. Ford ja Ihrke (2016) toovad välja, et selleks, et tõsta hoolekogu tulemuslikkust, tuleb päevakava koos otsustamist vajavate punktidega saata hoolekogu liikmetele vähemalt kaks päeva enne koosoleku toimumist. Hoolekogu otsustas, et hoolekogu korraline (55,6%) ja ka erakorraline koosolek (77,8%) on otsustusvõimelised, kui neist võtab osa rohkem kui pooled hoolekogu

liikmetest. Hoolekogu koosolekul (Anslan, 2018) võeti vastu otsus, et kõik hoolekogu otsused võetakse vastu poolthäälte enamusega. Poolt-ja vastuhäälte võrdse arvu korral on otsustavaks hoolekogu esimehe hää. Hääletamine on hoolekogu otsusel avalik või salajane. Erakorralise koosoleku võiksid kokku kutsuda direktor (100%), hoolekogu liikmed (88,9%), valla esindaja (66,8%) ja lapsevanemad (55,6%). Hoolekogu koosolekul (Anslan, 2018) leiti, et kolm hoolekogu liiget peab tegema ettepaneku, et kutsuda kokku erakorraline koosolek. Erakorralise koosoleku toimumise aeg ja päevakord tuleb hoolekogu liikmetele teatada kolm päeva varem (88,9%). Koosoleku päevakorda kavandatud küsimused ja asjakohased materjalid valmistab ette ettekandja ning edastab hoolekogu liikmetele koosoleku kokkukutsuja. Punkt sai läbiarutatud hoolekogu koosolekul. „*Hoolekogu liikmed leidsid, et hoolekogu esimees ja direktor ei saa valmistada ette kõiki materjale. Seega on mõistlik, kui materjalid valmistab ette ettekandja ning edastab hoolekogu liikmetele kokkukutsuja*“ (Uurimispäevik).

Hoolekogu nõustus, et kiiret otsustamist vajavates küsimustes viiakse koosolek läbi side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu (88,9%). „*Hoolekogu liikmed ja direktor avaldasid arvamust, et kõik koosolekud ei tohiks olla läbi viidud side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu*“ (Uurimispäevik). Side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu läbi viidud koosolek on otsustusvõimeline, kui oma kirjaliku vastuse on andnud rohkem kui pooled hoolekogu liikmetest (55,6%). Hoolekogu koosolekutest võivad osa võtta peale hoolekogu liikmete ja järelevalve ametniku veel: õppealajuhataja (100%), majandusjuhataja (88,9%) ning inimene kes avaldab soovi ja saab hoolekogu esimehelt nõusoleku (77,8%). Hoolekogu koosolekutel kinnitatud otsused avalikustab lasteasutuse direktor (88,9%) lasteaia kodulehel (88,9%), lasteaia stendil (66,7%) ning rühmade listis (66,7%). Hoolekogu liikmed jagavad koosolekul vastu võetud otsuseid ja muud infot: rühmalisti kaudu (77,8%), e-kirja teel (66,7%) ja vanematega suheldes (66,7%). Hoolekogu esindab hoolekogu esimees (100%) tema puudumisel aseesimees (88,9%) ja informeerib hiljem hoolekogu liikmeid oma seisukohtadest esindamisel (77,8%). Hoolekogu koosolekul (Anslan, 2018) otsustati, et hoolekogu peab õppeaasta jooksul tehtud töö kohta esitama aruande lapsevanematele. Rühma esindaja hoolekogus annab aru rühma esimesel koosolekul uue õppeaasta alguses. Hoolekogu esimees, tema puudumisel aseesimees vastutab hoolekogu tegevuse aasta lühiaruande koostamise eest ja esitab selle rühma hoolekogu esindajatele uue õppeaasta alguseks (Anslan, 2018).

Hoolekogu koosolekul, töökorra arutelul leidis see punkt tõsist arutamist. Mõeldi, kuidas lasteaias korraldada aruande esitamist lapsevanematele. Kuidas leida

kompromiss, et kogu koormus ei langeks ainult hoolekogu esimehe peale. Ühise arutelu käigus jõutigi sellisele lahendusele, et hoolekogu esimees valmistab aruande ette ja rühma esindaja esitab selle rühma õppeaasta esimesel koosolekul“ (Uurimispäevik).

Kohaliku omavalitsuse kohta ei julgenud hoolekogu liikmed koosolekul sõna võtta. Küsimustikus valisid hoolekogu liikmed, et kohalik omavalitsus teavitab tulevastest/toimunud lasteaeda puudutavatest muudatustest lasteaia hoolekogu. Kuid hoolekogu koosolekul palusid hoolekogu liikmed selle punkti täielikult välja jätta, kuna nad ei näinud võimalust kohalikule omavalitsusele ettekirjutusi ega ettepanekuid teha.

Kohaliku omavalitsuse punkt 14 tekitas tõsise arutelu, kus ikkagi lõpuks leiti et nad ei saa midagi teha. Nad võivad selle punkti töökorda panna, kuid see ei sunni kohaliku omavalitsust sellega arvestama. Lihtsalt punkte pole ka mõtet panna. Kahjuks ei olnud ühelgi hoolekogu töökorra arutelul kohaliku omavalitsuse esindajat, seega ei saanud ka tema arvamust küsida (Uurimispäevik).

Eelnevast võib järeldada, et hoolekogu kardab kohalikku omavalitsust ning reaalset koostööd kahe huvigrupi vahel ei toimu. Hoolekogu liikmed tõid ise välja, et koostöö kohaliku omavalitsusega on madalam (3). Fullan (2016) on toonud välja, et kui kohaliku omavalitsuse haridusosakond ei toeta mingeid hariduskorralduslikke muutusi on väga raske neid ka ellu viia.

Küsimustiku neljas osa käsitles ettepanekute tegemist lasteaia põhimäärusesse. Hoolekogu liikmed leidsid, et hoolekogu liikmed peavad olema rühma koosolekutel valitud 15. oktoobriks (66,7%). Rühma esindaja valimise korra kehtestamiseks anti esialgu volitus direktorile (44,4%). Õpetajate esindaja valimise puhul leiti, et õpetajate esindaja valimine peaks olema määruses täpselt välja kirjutatud (55,6%). Õpetajate esindaja peab olema valitud 15. oktoobriks. Vallavalitsus peab kinnitama hoolekogu koosoleku hiljemalt oktoobrikuu viimasel vallavalitsuse istungil (77,8%). Määruse punkte arutatakse veel hoolekogu järgmisel koosolekul, kuna viimastel koosolekutel polnud kohal kõiki hoolekogu liikmeid. Ettepanekud määrusesse kinnitab vallavolikogu ja lisab sobivuse korral määrusesse ning nende hilisem muutmine on keerulisem. Sellepärast võeti aega ettepanekute täpsemaks formuleerimiseks ja kohaliku omavalitsusega suhtlemiseks.

Käesoleva **uuringu piiranguks** oli kindlasti väike valim, kuna kaasatud oli ainult konkreetse lasteasutuse hoolekogu. Piiranguks osutus intervjuuga nõustunud juhtkonna liikme haigestumine ja pikk eemalviibimine tööst. Piiranguks osutus ka uurija vähene kogemus intervjuu läbiviijana. Küsimustiku piiranguks oli see, et jäi küsimata, kas hoolekogu liikmed

leiavad, et ka direktor võiks osaleda külalisena hoolekogu koosoleku. See tundus kuidagi nii loomulik, et ta osaleb, kuna direktor teeb hoolekogule tavaliselt ettekande. Kohati oli piiranguks uurija seotus uuritava hoolekogu liikmete ja juhtkonnaga.

Käesoleva uuringu **praktilise väärtusena** võib välja tuua selle praktilise rakendatavuse. Uuringus osalenud hoolekogu liikmed saavad valminud materjali kasutada oma hoolekogu töö edasiseks korraldamiseks. Teised Eesti koolieelsete lasteasutuste hoolekogud saavad informatsiooni, kuidas mujal on hoolekogu töö korraldatud. Tulevikus saavad uurijad võrrelda selle hoolekogu tegevust teiste Eesti lasteaedade hoolekogude tegevustega. Tulevikus võiks uurida, kuidas mõjutab kohalik omavalitus koolieelsete lasteasutuste hoolekogude tööd.

Tänu sõnad

Tänan oma juhendajat konstruktiivse tagasiside ja kannatlikkuse eest. Tänan uuringus osalenud lasteaia juhtkonna esindajat ja hoolekogu liikmeid. Suurim tänu läheb aga minu abikaasale, lastele ja sõpradele, ilma kelleleta poleks ma hakkama saanud.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Allkiri

Kuupäev: 22.05.2018

Kasutatud kirjandus

- Aas, K. (2010). *Kodu ja kooli koostöö*. Tartu: Tartu Linnavalitsuse haridusosakond.
- Aasa, M., & Võsaste, L. (2013 November 15). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva
- Aasa, M., & Võsaste, L. (2014 Veebruar 17). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva
- Anslan, A. (2018 Aprill 24). *Jõgeva lasteaed Rohutirts hoolkogu protokoll*. Jõgeva.
- Anslan, A., & Torm, H. (2016 Oktoober 26). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva.
- Dana, N.F. (2016). *Süütsi tegevusuuringust*. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.
- Daniel, G. (2011). Family-school partnerships: towards sustainable pedagogical practice. *Asia- Pacific Journal of Teacher Education*, 39(2), 165-176.
- Eesti Vabariigi haridusseadus (2018). *Riigi Teataja I*, 22.01.2018,4. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/968165?leiaKehtiv>
- Encouraging Quality in Early Childhood Education and Care*. (s.a). Külastatud aadressil: www.oecd.org/education/school/49322514.pdf
- Fitzgerald, D. (2004). *Parent Partnership in the Early Years*. A & C Black.
- Ford, M.R., & Ihrke, D.M. (2016). Board conflict and public performance on urban and non-urban boards: evidence from a national sample of school board members. *Journal of Urban Affairs*, 39 (1), 108-121.
- Fullan, M. (2006). *Uudne arusaam haridusmuutustest*. Tartu: Atlex.
- Ginter, J. (2016). Hea hoolekogu ühendab. M, Sutrop., H, Toming., & T, Kõnnusaar (Toim), *Hea kooli käsiraamat* (lk 178-199). Tartu: Tartu Ülikooli Eetikakeskus.
- Grissom, J. A. (2009). The Determinants of Conflict on Governing Boards in Public Organizations: The Case of California School Boards. *Oxford University Press on behalf of the Journal of Public Administration Research and Theory*. 27. December 2009.

- Harkman, A., & Noodla, L. (2012 Juuni 5). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2005). *Uuri ja kirjuta*. Tallinn. Medicin.
- Hoolekogu moodustamine ja hoolekogu töökord (2011). *Riigi Teataja IV*, 12.02.2013, 62. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/412022013062>
- Hoolekogu moodustamine ja tegutsemise kord* (2011). Tartu Linnavolikogu määrus nr 31. Külastatud aadressil: http://www.tartu.ee/klaabu/sisu/193_348_133_Hoolekogu_moodustamise_ja_tegutsemise_kord.pdf
- Hoolekogu protokoll*. (2014 Jaanuar 21). Jõgeva Lasteaed Rohutirts. Jõgeva.
- Joala, E., & Torm, H. (2017 November 20). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva
- Juhanson, A. (2012). *Koolijuhtide hinnangud kooli hoolekogude tööle Lääne maakonna näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Jõgeva lasteaed Rohutirts (2009). *Õppekava*. Külastatud aadressil: http://www.rohutirts.eu/upload/editor/files/OPPEKAVA_2.pdf
- Jõgeva Lasteaed Rohutirts põhimäärus (2015). *Riigi Teataja IV*, 27.05, 2014, 33. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/411032015008>
- Jõgeva Lasteaia „Rohutirts“ põhimääruse uue redaktsiooni kinnitamine (2003). *Riigi Teataja IV*, 27.05, 2014, 33. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/427052014033>
- Kajaste, H. (2014). *Seletuskiri*. Jõgeva Linnavolikogu määruse eelnõu „Tasuta hommikusöögi võimaldamine Jõgevalinna lasteaedades“ juurde.
- Kask, M., & Aunpuu, M. (2008 Oktoober 23). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll nr 1*. Jõgeva
- Kochk, M. (2007). *Lapsevanema osalus koolielus ning hoolekogu tähendus ja tähtsus erinevate huvigruppide jaoks kahe põhikooli näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

- Koolieelse lasteasutuse seadus (2018). *Riigi Teataja I*, 22.01.2018, 6. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122013016?leiaKehtiv>
- Koolieelse lasteasutuse seadus (2014). *Riigi Teataja I*, 14.03.2014, 56. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/114032014056>
- Koolieelse lasteasutuse seadus (2013). *Riigi Teataja I*, 13.12.2013, 16. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122013016>
- Kooli ja lasteaia hoolekogu moodustamine ja töökord (2011). *Riigi Teataja IV*, 05.06.2012, 39. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/405062012039>
- Laherand, M-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn. OÜ Infotrükk
- Luga, M., & Aunpuu, M. (2007 September 23). *Jõgeva Linna lasteaia „Rohutirts“ hoolekogu protokoll nr. 1*. Jõgeva.
- Löfström, E. (2011). *Tegevusuuringu käsiraamat*. Külastatud aadressil: <http://www.digar.ee/arhiiv/en/download/107855>
- Ochiltree, G. (1983). *Changing families, changing schools: parent involvement in schools*. Melbourne: Institute of Family Studies.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (2018). *Riigi Teataja I*, 22.01.2018, 3. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410?leiaKehtiv>
- Pöördumine* (2015). Jõgeva Lasteaed Rohutirts. Jõgeva
- Ranson, S. (2011). School Governance and the Mediation of Engagement. *Educational Management Administration & Leadership*, 39(4), 398-413.
- Riigi üldhariduskooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord. (2013). *Riigi Teataja I*, 03.09.2013, 46. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/103092013046?leiaKehtiv>
- Roberts, K.L., & Sampson, P.M. (2011). School Board Member Professional Development and Effects on Student Achievement. *International Journal of Educational Management*, 25(7), 701-713.
- Saatcioglu, A., Moor, S., Sargut, G., & Bajaj, A. (2011). The Roll of School Board Social Capital in District Governance: Effects on Financial and Academic Outcomes. *Leadership and Policy Schools*, 10(1), 1-42.

- Salumaa, T., Talvik, M., & Saarniit, A. (2007). *Õppe- ja kasvatusprotsess. Strateegiline juhtimine ja sisehindamine lasteaias* (lk 133-140). Tallinn: Merlecons ja Ko OÜ
- Sarap, A. (2008). Hoolekogu roll ja koostöö lasteasutus juhtimisel. H-M. Kadajas., I, Kadajas., V, Maanso., A, Saar., I, Unt (Toim), *Eesti Pedagoogika ja kool LIX* (lk 251-271). Tallinn: OÜ Valipress.
- School boards-school councils Pointers for policy development.* (2008). Directorate for Education, Education and Training Policy Division. Külastatud aadressil: www.oecd.org/education/school/45162909.pdf
- Stamm, L., & Meinberg-Kadai, K. (2014 November 4). *Jõgeva Linna lasteaias „Rohutirts“ hoolekogu protokoll*. Jõgeva.
- Šapkin, A. (2014). *Hoolekogu roll lasteasutuse arengu kavandamisel ja juhtimisel Audru valla näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool-Pärnu kolledž
- Talvik, M., & Salumaa, T. (2014). *Nõuded koolieelse lasteasutuse hoolekogu tegevusele ja protokollide koostamisele*. Tallinn: Merlecons ja Ko.
- Valk, A., & Ress, K. (2016). *Rõõmuga kooli: kodu ja kooli koostöö käsiraamat*. Tartu: Tartu Linnavalitsuse haridusosakond.
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Ülevaade haridussüsteemi välishindamisest 2016/2017 õppeaastal* (2017). Külastatud aadressil: https://www.hm.ee/sites/default/files/ulevaade_haridussusteemi_valishindamisest_2016-2017_oa.pdf

Lisa 1. Küsitlus hoolekogu liikmele

Tere, lugupeetud hoolekogu liige!

Mina olen Tartu Ülikooli üliõpilane Liina Stamm ja palun teie abi oma bakalaureusetöö valmimisel. Lõputöö teemaks on „Hoolekogu töökord ühe lasteaia näitel“ ning töö eesmärgiks on välja selgitada sellele lasteaiale sobiv hoolekogu töökord.

Küsimustikus õigeid ja valesid vastuseid ei ole, seega palun vastake just nii nagu teie arvate ja tunnete.

Küsimustik koosneb viiest osast. Küsimustik on anonüümne ning teie vastuseid ei seostata teie isikuga. Saadud andmeid kasutatakse lõputöös üldistatud kujul.

Lähtuvalt kogutud andmetest pakun Teile, kui hoolekogu liikmetele välja ühe võimaliku hoolekogu töökorra. Hoolekogu koosolekul saame ühiselt täiendada ja muuta töökorra punkte ning koostada lasteaiale sobivaima hoolekogu töökorra. Küsimustikus on küsimused ka koolituse kohta. Vastavalt saadud vastustele saan Teid kas ise koolitada või kaasata eksperte, kes teile teadmisi jagaksid.

Küsimustiku täitmine võtab aega umbes 30 minutit.

Lugupidamisega ja ette tänades

Liina Stamm

Tartu Ülikooli koolieelse lasteasutuse õppekava üliõpilane

e-posti aadress: liina.stamm@gmail.com

telefoni nr. 53850054

(Juhul, kui tekib küsimusi võite julgelt helistada või kirjutada)

I osa taustaandmed

1) Teid valiti hoolekogusse

- omal soovil
- teiste lastevanemate ettepanekul
- rühmaõpetajate ettepanekul

2) Varasemad kogemused hoolekodus

- olen olnud kooli hoolekogu
- olen olnud lasteaia hoolekogu
- olen varem olnud nii kooli hoolekogu kui ka lasteaia hoolekogu
- olen olnud muu hoolekogu, nõukogu vms liige
- varasemad kogemused puuduvad

3) Millised olid Teie teadmised hoolekogu kohta enne hoolekogu liikmeks saamist?

- ei teadnud midagi
- olin midagi kuulnud
- olin teadlik hoolekogu tööst

4) Mitmendat aastat olete selle hoolekogu liige?

- esimest aastat
- teist aastat
- kolmandat aastat
- muu

II osa hoolekogu mõiste ja ülesanded

1) Hoolekogu on...(märkige kõik sobivad vastusevariandid)

- vastu võetud otsuste kinnitaja
- inimesed, kellega saab direktor otsused eelnevalt läbi arutada
- organ, kes kutsub korrale direktorit, õpetajaid ja lapsevanemaid

- erinevate huvigruppide jagatud arusaama kujunemiseks ja kokkulepete sõlmimiseks
- muu

2) Hoolekogu ülesanne on.....(märgi kõik sobivad vastuse variandid)

- määrata oma tegevuse töökind
- teha koostööd lasteaia direktoriga lasteaia tulemusliku töö tagamiseks
- teha ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks
- kinnitada talle kinnitamiseks saadetud dokumendid
- avaldada arvamust ja anda soovitusi (nt päevakava koostamisel)
- muu

3) Palun hinnake, kuivõrd olete nõus järgnevate väidetega Teie lasteaia hoolekogu kohta (valige kõige sobivam variant)

olen nõus pigem nõus pigem ei ole nõus ei ole nõus ei tea

- hoolekogu liikmed on informeeritud hoolekogu tööst
- hoolekogu on saanud direktorilt oma tööks vajalikku informatsiooni
- hoolekogu koosolekud kutsuvad kokku direktor
- hoolekogu tegevust juhib direktor
- hoolekogu koosolekud kutsuvad kokku hoolekogu esimees
- hoolekogu tegevust juhib hoolekogu esimees
- hoolekogu ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks lapse arengule
- hoolekogu annab direktorile soovitusi lasteaia eelarve koostamiseks
- hoolekogu otsustab laste toidukulu päevamaksuse
- hoolekogu ettepanekul võib kohalik omavalitsus suurendada laste arvu rühmas
- hoolekogu teeb koostööd lasteasutuse personaliga, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele
- hoolekogu liikmed koguvad oma rühma lapsevanematelt arvamusi hoolekogu koosolekul päevakorra tulevate teemade kohta

- hoolekogu jagab hoolekogu koosolekul saadud informatsiooni oma rühma lastevanematega

4) Kirjeldage oma valmisolekut ja tegevust hoolekogu liikmena

(palun märkige sobiv vastus)

olen nõus pigem nõus pigem ei ole nõus ei ole nõus ei tea

- olen huvitatud lasteaia tegevustest
- tunnen lasteaia tööd reguleerivaid õigusakte
- tunnen oma õigusi ja kohustusi hoolekogu liikmena
- küsin oma rühma lastevanematelt enne hoolekogu koosolekut arvamust päevakorral olevate teemade kohta
- jagan hoolekogu koosolekul saadud infot oma rühma lastevanematega
- teen ettepanekuid lasteaia tegevuse tõhustamiseks
- tunnen end vastutavana laste turvalisuse eest lasteaias
- tunnen end vastutavana õppe- ja kasvatustegevuse eest lasteaias
- soovin ka järgmisel õppeaastal olla hoolekogu liige

5) Milliseid õigusakte võiks hoolekogu liikmetele tutvustada?(valige sobivad

variandid)

- koolieelse lasteasutuse seadus
- haridusseadus
- koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava
- lasteaia kodukord
- lasteaia arengukava
- lasteaia põhimäärus
- lasteaia õppekava
- lasteaia töökorralduse reeglid
- direktori ametijuhend
- õpetajate ametijuhend

- hoolekogu liige ei pea teadma õigusakte

6) Kui oluliseks peate hoolekogu koostööd lasteaia direktoriga?

- väga oluline
- oluline
- mitte nii oluline
- pole üldse oluline

7) Kui oluliseks peate lasteaia hoolekogu koostööd kohaliku omavalitsusega?

- väga oluline
- oluline
- mitte nii oluline
- pole üldse oluline

8) Kuidas hindate senist koostööd hoolekogu ja lasteaia direktori vahel?

- väga hea
- hea
- mitte nii hea
- ei ole koostööd
- ei oska vastata

9) Kuidas hindate senist koostööd hoolekogu ja kohaliku omavalitsuse vahel?

- väga hea
- hea
- mitte nii hea
- ei ole koostööd
- ei oska vastata

10) Tajute Te mingeid probleeme hoolekogu töös? (avatud küsimus)

III osa hoolekogu töökord

1) Kui tihti peaks teie arvates korraldama hoolekogu koosolekut lasteaias?

- 1 kord õppeaastas
- 2 korda õppeaastas
- 3 korda õppeaastas
- 4 korda õppeaastas
- vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord poolaasta jooksul
- vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord kvartalis

1) Kas teie jaoks on oluline teada hoolekogu terve õppeaasta tööplaani?

(millised teemad õppeaasta jooksul päevakorda tulevad ja orienteeruv aeg)

- väga oluline
- oluline
- mitte nii oluline
- pole üldse oluline

2) Kes peaks hoolekogu koosolekut juhtima? (vali sobiv vastuse variant)

- direktor
- hoolekogu esimees
- hoolekogu poolt valitud hoolekogu liige, kes pole ühegi päevakorrapunktiga seotud

3) Kui rühma vanemate esindaja ei saa koosolekul osaleda, siis kas tal peab olema asendaja?

- jah, kindlasti
- ei ole vajadust

4) Millal valitakse vanemate esindaja asendaja hoolekogusse?

- kohe esimesel rühma koosolekul, koos esindaja valimisega
- jooksvalt elektrooniliselt

- selleks kokku kutsutud koosolekul
- toetusallkirjade kogumisega
- hoolekogu poolt määratud korras
- ei ole vaja valida, esindab mõnest teisest rühmast valitud lapsevanem

5) Kui kiiresti peaks rühma uue esindaja hoolekogusse valima? (nt kolitakse ära ja laps lahkub lasteaiast)

- 7 kalendripäeva
- 14 kalendripäeva
- 30 kalendripäeva
- muu...

6) Kui õpetajate esindaja ei saa hoolekogu koosolekul osaleda, kas tal peaks olema asendaja?

- jah
- ei

7) Kui kohalik omavalitsuse esindaja ei saa hoolekogu koosolekul osaleda, kas tal peaks olema asendaja?

- jah
- ei

8) Kas rühma hoolekogu esindaja peab küsima rühma lastevanemate arvamusi hoolekogu koosolekul päevakorra tulevate otsuseprojektide (nt. eelarveprojekt, majandusaasta aruanne, toidukulu päevamaksumus jne) kohta?

- jah
- vastavalt vajadusele ja võimalusele
- ei

9) Kui pikalt peab ette teavitama hoolekogu korralise koosoleku toimumise aja ja päevakorra? (vali sobiv variant)

- 7 kalendripäeva
- 10 kalendripäeva
- 14 kalendripäeva
- muu...

10) Koosolekul vastuvõetavate otsuste projektid ja eelnõud, mille kohta küsitakse hoolekogu arvamust peavad olema eelnevalt välja saadetud ...

- koos koosoleku toimumise aja ja päevakorraga
- vähemalt 5 kalendripäeva enne koosoleku toimumist
- muu...,
- ei ole vaja saata

11) Millisel juhul on hoolekogu korraline koosolek otsustusvõimeline? (valige sobiv variant)

- kolmandik hoolekogu liikmetest on kohal
- rohkem kui pooled hoolekogu liikmetest on kohal
- kaks kolmandikku hoolekogu liikmetest on kohal
- kõik on kohal
- kvoorum nõuet ei peaks olema

12) Kui suure häälte enamusega peaks otsuseid vastu võtma?

- poolt on rohkem kui vastu
- üle poole hääletamisel osalenutest on poolt
- hääletatakse üksnes siis, kui keegi hoolekogu liikmetest seda nõuab
- muu...

13) Kes võiksid teha ettepaneku erakorralise hoolekogu koosoleku kokkukutsumiseks?

- Direktor
- valla esindaja
- hoolekogu liikmed
- lapsevanemad

14) Minimaalselt mitu hoolekogu liiget peab tegema ettepaneku, et kutsuda kokku hoolekogu erakorraline koosolek?

- 1 liige
- 2 liiget
- 3 liiget
- 4 liiget
- muu...

15) Kui pikalt peab ette teavitama erakorralise koosoleku toimumise aja ja päevakorra?

- 1 päev
- 2 päeva
- 3 päeva

16) Kui suure häälte enamusega otsused erakorralisel koosolekul vastu võetakse?

- poolt on rohkem kui vastu
- üle poole hääletamisel osalenutest on poolt
- hääletatakse üksnes siis, kui keegi hoolekogu liikmetest seda nõuab

17) Kas olete nõus, et kiiret otsustamist vajavad küsimused võetakse vastu ja koosolekud viiakse läbi side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu?

- nõustun
- ei nõustu

18) Millisel juhul on side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu läbiviidud koosolek otsustusvõimeline?

- sõltumata osalejate arvust, kui kirjalikuks vastamiseks (hääletamiseks) on aega viis päeva
- kui oma kirjaliku vastuse on andnud rohkem kui pooled hoolekogu liikmetest
- kui oma kirjaliku vastuse on andnud kaks kolmandikku hoolekogu liikmetest
- kui oma kirjaliku vastuse on andnud kolmveerand hoolekogu liikmetest
- kvoorumi nõuet ei ole

19) Kui suure häälte enamusega otsused vastu võetakse, kui hääletatakse side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu?

- poolt on rohkem kui vastu
- üle poole hääletamisel osalenutest on poolt
- üle poole hoolekogu liikmetest on poolt
- hääletatakse üksnes siis, kui keegi hoolekogu liikmetest seda nõuab

20) Kes võivad hoolekogu koosolekust osa võtta peale hoolekogu liikmete, direktori ja riikliku järelevalve ametniku? (vali sobivad variandid)

- majandusjuhataja
- õppealajuhataja
- inimene, kes avaldab soovi ja saab osalemiseks nõusoleku hoolekogu esimehelt

21) Kas määrata hoolekogu koosolekul kindel koosolekute protokollija?

- jah
- ei

22) Kui täpselt peab olema protokollis kirjas, kes mida ütles ning mida otsustati?

- väga täpselt (nimed, täpne sisu, vastu võetud otsused)
- oluline on protokollida otsused, mis koosolekul vastu võetakse ja hoolekogu liikmete kirjalikud eriarvamused
- muu...

23) Kuidas toimub protokollis avalikustamine (mitu valikut, vali sobivad)

- lasteaia stendil vanematele nähtavas kohas
- lasteaia kodulehel
- ei avalikustata
- muu... (rühmade listis)

24) Kuidas toimub hoolekogus kinnitatud otsuste avalikustamine (mitu valikut, vali sobivad)

- lasteaia kodulehel
- lasteaia stendil
- rühmade listis
- kutsutakse kokku rühmade koosolekud
- ei ole vaja eraldi avalikustada, kellel huvi, loeb hoolekogu protokollist
- ei avalikustata
- muu...

25) Kes avalikustab hoolekogus vastu võetud otsused?

- direktor
- hoolekogu esimees

26) Kes peaks tutvustama vastu võetud otsuseid asjaosalistele?

- direktor
- hoolekogu esimees
- muu

27) Kuidas peaks teavitama kohalik omavalitsus tulevatest/toimunud lasteaeda puudutavatest muudatustest lasteaia hoolekogu?

- hoolekogu koosolekul
- e-kirja teel
- omavalitsuse kodulehe kaudu
- valla lehe kaudu
- ei teavitagi
- muu...

28) Kuidas jagavad hoolekogu liikmed rühma lapsevanematele hoolekogu koosolekus vastu võetud otsuseid/ infot?

- e-maili teel
- rühma listis
- panevad vastava info rühma stendile
- rühmas vanematega suheldes
- kutsutakse kokku rühma koosolek
- ei jagagi
- muu...

29) Kes esindab hoolekogu? (mitu varianti, vali sobivad)

- hoolekogu esimees
- hoolekogu esimehe puudumisel aseesimees
- hoolekogu poolt esindamiseks volituse saanud hoolekogu liige
- muu

30) Millised on esindaja volitused?

- piiramatud

- esindaja peab hiljem hoolekogu liikmeid informeerima oma seisukohtadest esindamisel
- muu.

31) Kas hoolekogu peab õppeaasta jooksul tehtud töö kohta esitama aruande lapsevanematele ja vallavalitsusele?

- jah
- ainult lapsevanematele
- ainult vallavalitsusele
- ei
- ei tea

32) Kui hoolekogu peab lapsevanematele aru andma, siis mil viisil?

- lasteaia kodulehel
- infokirjana rühma listides
- rühmade lapsevanemate koosolekutel
- ei pea aru andma
- muu..

33) Kes koostab hoolekogu tegevuse aastaaruande?

- hoolekogu esimees
- hoolekogu aseesimees
- hoolekogu poolt valitud liige
- muu

34) Millist infot sisaldab hoolekogu tegevuse aruanne? (vali sobivad variandid)

- kajastab õppeaasta jooksul tehtud tööd
- plaane uueks aastaks
- muu...

35) Kes lahendab lasteaia juhtkonna ja hoolekogu vahel tekkinud vaidlused?

- vallavalitsus
- vallavanem
- vastutava valdkonna abivallavanem
- volikogu komisjon

36) Kui pikk on aeg mille jooksul hoolekogu liige, lapsevanem võib otsusega mitte nõustumise korral otsuse edasi kaevata?

- 5 tööpäeva
- 7 tööpäeva
- 10 tööpäeva

IV osa küsimused ettepanekute kohta lasteaia põhimäärusesse (põhimääruses saab muudatused sisse viia ainult vallavolikogu ning selleks tuleb teha ettepanek)

1) Lasteaia põhimääruses (vallavolikogu kinnitab) on öeldud, et uus hoolekogu koosseis tuleb esitada linnavalitsusele kahe kuu jooksul õppeaasta algusest arvates (õppeaasta algab 1. septembril). **Mis ajaks peaks hoolekogu liikmed olema rühma koosolekutel valitud?**

- 30. septembriks
- 15. oktoobriks
- 31. oktoobriks
- muu...

2) **Kuidas võiks lasteaia põhimääruses** (vallavolikogu kinnitab) **olla kirjas vanemate esindaja valimine**

- täpselt välja kirjutatud, kuidas valitakse rühma lapsevanemate esindaja hoolekokku
- antud direktorile volitus rühma esindaja valimise korra kehtestamiseks
- antud hoolekogule volitus rühma esindaja valimise korra kehtestamiseks

3) **Vanemate esindaja valimine lasteaia hoolekogusse** (mitu varianti, vali sobivad punktid)

- rühma vanemate esindaja hoolekogusse valitakse rühma vanemate hulgast

- juhul kui vanem ei saa rühma koosolekul osaleda võib ta anda kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks
- üks vanem saab korraga esindada ainult ühte rühma
- kandidaat peab olema andnud nõusoleku kandideerida
- rühma esindaja valitakse salajase hääletuse teel,
- rühma esindaja valitakse avaliku hääletuse teel,
- enim hääli kogunud vanem saab õiguse esindada rühma vanemaid hoolekogus
- lihthäälteenamuse kogunud vanem saab õiguse esindada rühma vanemaid hoolekogus
- rühma esindaja võib valida elektrooniliselt
- rühma koosolek protokollitakse
- kui kaks kandidaati saavad võrdselt hääli, toimub kordushääletamine

4) Mis ajaks peaks rühma lastevanemate esindaja olema valitud?

- 30. septembriks
- 15. oktoobriks
- 31. oktoobriks
- muu...

5) Kuidas võiks lasteaia põhimääruses olla kirjas õpetajate esindaja valimine?

- täpselt välja kirjutatud, kuidas valitakse õpetaja esindaja lasteaia hoolekokku
- antud direktorile volitus õpetajate esindaja hoolekokku valimise korra kehtestamiseks
- pedagoogiline nõukogu iga kord enne valimisi otsustab täpse korralduse

6) Mis ajaks peaks õpetajate esindaja olema valitud?

- 30. septembriks
- 15. oktoobriks
- 31. oktoobriks
- muu...

7) Mis ajaks peab vallavalitsus kinnitama hoolekogu uue koosseisu?

- hiljemalt oktoobrikuu viimasel vallavalitsuse istungil
- hiljemalt novembrikuu viimasel vallavalitsuse istungil

V osa koolitusvajadus

1) Millistes valdkondades vajaksite teie hoolekogu liikmena koolitust?

- hoolekogu töökord
- hoolekogu ülesanded
- hoolekogu õigused ja kohustused
- lasteaia rahastamise süsteem
- lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevus
- ei vaja koolitust
- muu...

2) Kui tihti peaks hoolekogu liikmeid koolitama? (valige teile sobivad variandid)

- enne valimisi
- kohe peale valimist
- peale esialgset rolli sisse elamist
- peale muudatusi õigusaktides
- vastavalt liikmete vajadustele
- muu...

3) Kuidas võiks olla hoolekogu liikmete koolitus korraldatud? (valige sobivad variandid)

- loenguna
- küsimuste ja vastuste vormis
- infomaterjalina
- ei vaja koolitust
- muu...

4) Infomaterjal võiks olla (valige sobivad)

- voldik
- e-teatmik
- muu...

Täna vastamise eest!

Lisa 2. Intervjuu küsimused

- 1) Milline on Teie nägemusel hoolekogu roll lasteaias?
- 2) Millistes valdkondades vajab juhtkond hoolekogu arvamust/toetust?
- 3) Kuidas saab hoolekogu mõjutada lasteaeda puudutavaid otsuseid Teie hinnangul?
- 4) Milliseid ettepanekuid teevad hoolekogu liikmed juhtkonnale lasteaeda puudutavate teemade kohta?
- 5) Kuidas hindate senist koostööd juhtkonna ja hoolekogu vahel?
- 6) Milles tunnete Teie hoolekogu liikmete toetust oma töös?
- 7) Kuidas on hoolekogu või selle liikmed teie tegevust häirinud?
- 8) Kuidas saaks hoolekogu veel Teid teie töös aidata/toetada?
- 9) Millist töökorda, koolitusi ja infomaterjali vajavad hoolekogu liikmed oma töö paremaks korraldamiseks?
- 10) Mida sooviksite veel lisada selle teemaga seoses, mille kohta ma ei küsinud?

Kasutatud allikad:

Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., & Strömpl, J. (2014). Intervjuu. K. Rootalu (Toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. Külastatud aadressil: <http://samm.ut.ee/intervjuu>

Lisa 3. Hoolekogu töökord

Hoolekogu moodustamise kord ja töökord aluspõhjiana on kasutatud riigi üldhariduskooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord (2013), kuna vastavat korda koolieelse lasteasutuse hoolekogu jaoks riigi poolt loodud ei ole. Töökorras toodi välja koolieelses lasteasutuse seaduses (2018) ning Jõgeva Lasteaed Rohutirts põhimääruses (2015) sätestatu hoolekogu kohta. Hoolekogu töökorra jaoks olulised, kuid seaduses sätestamata punktid selgusid Stamm (2018) läbiviidud küsitlusest ja 24. aprillil toimunud „Jõgeva lasteaed Rohutirts hoolekogu koosolekust“ (Anslan, 2018), kus kõik punktid ühiselt läbi arutati.

Hoolekogu töökord

1.peatükk

Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega reguleeritakse Jõgeva Lasteaia Rohutirts (edaspidi lasteaed vastavas käändes) hoolekogu moodustamise kord ja hoolekogu töökord.

§ 2. Hoolekogu

- 1) Lasteaia hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, mille ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teha selle suunalist koostööd personaliga (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2018)
- (2) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ja vallavalitsuselt oma tööks vajalikku informatsiooni (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2018).

2.peatükk

Hoolekogu moodustamine

§ 3. Hoolekogu liikmed

- (1) Hoolekogusse kuuluvad õpetajate esindaja, iga rühma lastevanemate esindaja ja vallavalitsuse esindaja (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2018).
- (2) Lastevanemate esindajad ja esindaja asendaja valitakse hoolekogusse iga õppeaasta algul toimuval rühma koosolekul. Õpetajate esindaja ja esindaja asendaja valitakse iga õppeaasta algul toimuval pedagoogilise nõukogu koosolekul, täpsem valimise kord on reguleeritud

Jõgeva lasteaed Rohutirts põhimäärusega (Jõgeva Lasteaed Rohutirts põhimäärus, 2015; Stamm, 2018).

(3) Hoolekogu koosseisu volitused kestavad kuni hoolekogu järgmise koosseisu kinnitamiseni (Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimäärus, 2015).

§ 4. Hoolekogu moodustamine ja koosseisu kinnitamine

1) Hoolekogu koosseisu esitab direktor vallavalitsusele kinnitamiseks kahe kuu jooksul õppeaasta algusest arvates (Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimäärus, 2015).

(2) Hoolekogu moodustab ja selle koosseisu kinnitab Jõgeva Vallavalitsus, nimetades koosseisu ka vallavalitsuse esindaja ja esindaja asendaja (Jõgeva Lasteaia Rohutirts põhimäärus, 2015; Stamm, 2018).

(3) Jõgeva Vallavalitsus kinnitab lasteaia hoolekogu uue koosseisu hiljemalt oktoobrikuu viimasel vallavalitsuse istungil (Stamm, 2018).

3.peatükk

Hoolekogu töökord

§ 5. Hoolekogu tööülesanded õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja juhtimisel

(1) Hoolekogu:

1) kuulab ära direktori aruande lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 1, 2018);

2) annab direktorile ja vallavalitsusele soovitusi lasteasutuse eelarve koostamisel ja eelarvevahendite otstarbekaks kasutamiseks (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 2, 2018);

3) teeb direktorile ja vallavalitsusele ettepanekuid lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 3, 2018);

4) osaleb oma esindaja (esindajate) kaudu direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursi komisjoni töös (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 4, 2018.);

5) otsustab lapse toidukulu päevamaksumuse (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 5 , 2018)

6) Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on vallavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra (Koolieelse lasteasutuse seadus §7 lg 1¹, 2018);

7) otsustab teisi käesoleva seaduse või vallavolikogu otsusega hoolekogu pädevusse antud küsimusi (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 3 p 6, 2018);

(2) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ning vallavalitsuselt oma tööks vajalikku informatsiooni (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 4, 2018).

(3) Oma töö korraldamiseks valib hoolekogu oma liikmete hulgast esimehe ja tema asetäitja (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 5, 2018).

(4) Hoolekogu töövorm on koosolek, mis toimub vähemalt üks kord kvartalis hoolekogu esimehe või direktori ettepaneku (Koolieelse lasteasutuse seadus §24 lg 6, 2018).

§ 6. Hoolekogu juhtimine ja töö korraldamine

(1) Õppeaasta esimesel hoolekogu koosolekul, mille kutsub kokku lasteaia direktor valitakse hoolekogu liikmete hulgast esimees ja aseesimees (Riigi üldhariduskooli hoolekogu moodustamise kord ja töökord, 2013). Esimesel koosolekul valitakse ka protokollija kelle võib valida hoolekogu liikmete hulgast või ka hoolekogu välise inimese.

(2) Hoolekogu juhib ja hoolekogu tööd korraldab hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 6, 2018; Stamm, 2018).

(3) Hoolekogu esindab hoolekogu esimees, tema puudumisel aseesimees (Stamm, 2018).

(4) Hoolekogu esindaja peab hiljem hoolekogu liikmeid informeerima oma seisukohtadest esindamisel (Stamm, 2018).

§ 7. Hoolekogu töövorm

(1) Hoolekogu töövorm on koosolek (Koolieelse lasteasutuse seadus, 2018 § 24 lg 6).

(2) Hoolekogu korralised koosolekud toimuvad õppeaasta kestel vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord kvartalis (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 6, 2018; Stamm, 2018).

(3) Koosolekut juhatab hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees, ning protokollib hoolekogu poolt kindlaks määratud isik (Stamm, 2018).

§ 8. Hoolekogu korraline koosolek

(1) Hoolekogu korralise koosoleku kutsub kokku hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees. Hoolekogu uue koosseisu esimese koosoleku kutsub kokku lasteaia direktor (Stamm, 2018).

(2) Korralise koosoleku toimumise aja, koha ja päevakorra teatab koosoleku kokkukutsuja hoolekogu liikmetele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 14 päeva enne koosoleku toimumist. Koosolekul vastuvõetavate otsuste projektid ja eelnõud, mille kohta küsitakse hoolekogu arvamust saadetakse hoolekogu liikmetele koos korralise koosoleku teatega (Stamm, 2018).

(3) Kui hoolekogu esimees keeldub koosolekut kokku kutsumast, kutsub koosoleku kokku lasteaia direktor (Stamm, 2018).

§ 9. Hoolekogu erakorraline koosolek

(1) Kiirete ja edasilükkamatute küsimuste otsustamiseks kutsub hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees, omal initsiatiivil või 3 hoolekogu liikme nõudmisel või lasteaia direktori või vallavalitsuse esindaja ettepanekul kokku erakorralise koosoleku hiljemalt viie päeva jooksul ettepaneku saamisest (Anslan, 2018; Stamm, 2018).

(2) Erakorralise koosoleku toimumise aja, koha ja päevakorra teatab koosoleku kokkukutsuja hoolekogu liikmetele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt kolm päeva enne koosoleku toimumist. Koosoleku dokumendid saadetakse hoolekogu liikmetele koos erakorralise koosoleku teatega (Stamm, 2018).

§ 10. Koosoleku läbiviimine

(1) Koosoleku päevakorda kavandatud küsimuste ja asjakohaste materjalide eelnevat ettevalmistamist ning tutvustamist hoolekogu liikmetele korraldab ette kandja ja materjalid edastab hoolekogu liikmetele koosoleku kokkukutsuja (Anslan, 2018).

(2) Igal hoolekogu liikmel on õigus avaldada koosolekul oma arvamust, esineda arutatavates küsimustes selgitustega ning teha otsuse suhtes ettepanekuid.

(3) Arutatavate küsimuste analüüsimiseks ja eksperthinnangute andmiseks võib hoolekogu oma töösse kaasata vastava ala eksperte, moodustada komisjone või töörühmi.

(4) Hoolekogu koosolekust võtab sõnaõigusega osa lasteaia direktor.

(5) Hoolekogu koosolekust võivad osa võtta kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle järelevalvet teostavad ametiisikud. Hoolekogu koosolekust võivad osa võtta lasteaia õppealajuhataja, majandusjuhataja. Teised isikud võivad hoolekogu koosolekust osa võtta hoolekogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe nõusolekul (Stamm, 2018).

§ 11. Koosoleku protokoll

(1) Hoolekogu koosolekud protokollitakse.

(2) Koosoleku protokoll märgitakse:

1) koosoleku toimumise aeg ja koht;

2) koosoleku algus- ja lõpuaeg;

3) koosoleku juhataja ja protokollija ees- ja perekonnanimi;

4) koosolekust osavõtnud ning koosolekult puudunud hoolekogu liikmete ees- ja perekonnanimed;

5) koosolekule kutsutud isikute ees- ja perekonnanimed;

6) kinnitatud päevakord;

7) koosolekul sõnavõtnud isikute nimed ja ettepanekud;

8) vastuvõetud otsused ja kirjalikud eriarvamused;

9) hoolekogu protokollile kirjutab alla protokollija (Anslan, 2018).

(3) Protokoll saadetakse hiljemalt 7 päeva pärast hoolekogu koosoleku toimumist direktorile, kes selle avalikustab (Anslan, 2018).

(4) Hoolekogu protokollid koos muude hoolekogu tööd puudutavate dokumentidega säilitatakse vastavalt lasteaia asjaajamiskorrale.

(5) Hoolekogu protokollid avaldatakse lasteaia kodulehel, lasteaia stendil vanematele nähtavas kohas (Stamm, 2018).

4. peatükk

Hoolekogu otsused

§ 12. Hoolekogu otsustusvõime

(1) Hoolekogu on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa rohkem kui pool hoolekogu liikmetest (Stamm, 2018).

(2) Nõutud kvoorumi puudumisel kutsub hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees, uue koosoleku kokku hiljemalt 7 päeva jooksul (Anslan, 2018).

§ 13. Otsuste vastuvõtmine ja täitmine

(1) Hoolekogu otsused võetakse vastu poolthäälte enamusega. Poolt- ja vastuhäälte võrdse arvu korral on otsustavaks hoolekogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe hää. Hääletamine on hoolekogu otsusel avalik või salajane (Anslan, 2018; Stamm, 2018).

(2) Hoolekogus kinnitatud otsuste avalikustamine toimub lasteaia kodulehel, lasteaia stendi peal lastevanematele nähtaval kohal ja rühmade listis 10 päeva pärast koosoleku toimumist (Anslan, 2018; Stamm, 2018).

(3) Hoolekogus vastu võetud otsused avalikustab lasteaia direktor (Stamm, 2018).

(4) Hoolekogus vastuvõetud otsuseid asjaosalistele tutvustab lasteaia direktor (Stamm, 2018).

§ 14. Otsuse vastuvõtmine side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu

(1) Kiiret otsustamist vajavates küsimustes võib hoolekogu otsuse vastu võtta ka side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu koosolekut kokku kutsumata (Stamm, 2018).

(2) Otsuse vastuvõtmiseks koosolekut kokku kutsumata saadab hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoolekogu liikmetele

otsuse eelnõu ja otsuse tegemiseks vajalikud materjalid ning määrab vastamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui viis päeva (Stamm, 2018).

(3) Otsus loetakse vastuvõetuks, kui otsuse poolt hääletab üle poole hoolekogu liikmetest. Poolt- ja vastuhäälte võrdse arvu korral on otsustavaks hoolekogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe hää. Hoolekogu liige saadab vastuse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (Stamm, 2018).

(4) Hääletustulemused protokollib hoolekogu esimees või aseesimees. Protokollile kirjutab alla hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees (Anslan, 2018).

§ 15. Hoolekogu liikmete ülesanded

(1) Hoolekogu koosoleku kokkukutsuja määrab milliste punktide puhul on väga oluline küsida rühma lapsevanemate arvamust ning teeb vastava märke ka koosoleku kutsele. (Anslan, 2018).

(2) Hoolekogu liikmed peavad jagama e-maili, rühma listi või vanematega otse suhtlemise teel rühma lastevanematele hoolekogu koosolekul vastu võetud otsuseid ja muud informatsiooni (Stamm, 2018).

§ 16. Hoolekogu tegevuse aruanne

(1) Hoolekogu peab õppeaasta jooksul tehtud töö kohta esitama aruande lapsevanematele. Rühma esindaja hoolekogus annab aru rühma esimesel koosolekul uue õppeaasta alguses (Anslan, 2018; Stamm, 2018).

(2) Hoolekogu esimees tema puudumisel aseesimees vastutab hoolekogu tegevuse aasta lühiaruande koostamise eest ja esitab selle rühma hoolekogu esindajatele uue õppeaasta alguseks (Anslan, 2018).

§ 17. Hoolekogu otsusega mittenõustumine

Hoolekogu otsusega mittenõustumisel, samuti vaidlusküsimuste korral on vanemal või hoolekogu liikmel õigus pöörduda 30 päeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmisest lasteaija pidaja Jõgeva Vallavalituse poole otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks (Anslan, 2018; Stamm, 2018).

Lisa 4. Hoolekogu infomaterjal

Hoolekogu mõiste...

„Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning tehakse sellesuunalist koostööd lasteasutuse personaliga“ (Koolieelse lasteasutuse seadus § 24 lg 1, 2018). Hoolekogu aitab edendada ja suurendada demokraatliku osalemist ning loob paremaid suhteid lasteasutuse ja kogukonna vahel (School boards..., 2008).

Hoolekogu...

jälgib, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidel ning teeb sellesuunalist koostööd lasteasutuse personaliga (§ 24 lg 1 KELS, 2018);

kuulab ära direktori aruande lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest (§ 24 lg 3 p 1 KELS, 2018);

kuulab ära sisehindamise aruande (§ 24² lg 3 KELS, 2018);

annab soovitusi direktorile ja vallavalitsusele lasteasutuse eelarve koostamisel ja eelarvevahendite otstarbekaks kasutamiseks (§ 24 lg 3 p 2 KELS, 2018);

teeb ettepanekuid direktorile ja vallavalitsusele lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks (§ 24 lg 3 p 3 KELS, 2018);

teeb ettepaneku lasteasutuse aastaringse või hooajalise tegutsemise kohta (§ 19 lg 1 KELS, 2018);

teeb ettepaneku lasteasutuse päevase lahtioleku aja kohta kohalikule omavalitsusele (§19 lg2 KELS, 2018);

hoolekogu ettepanekul on vallavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra (§ 7 lg11 KELS, 2018);

kinnitab lasteasutuse kodukorra, mille on koostanud lasteasutuse direktor (§ 9² lg 1 KELS, 2018);

annab arvamuse lasteasutuse õppekavale (§ 16 lg3 KELS, 2018);

teeb koostööd direktoriga, et tagada lasteasutuse tulemuslik töö (§ 21 lg 1 KELS, 2018).

osaleb oma esindaja (esindajate) kaudu direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursi komisjoni töös (§ 24 lg 3 p 4 KELS, 2018);

otsustab lapse toidukulu päevamaksumuse (§ 24 lg3 p 5 KELS 2018);

otsustab teisi käesoleva seaduse või kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega hoolekogu pädevusse antud küsimusi (§ 24 lg 3 p 6 KELS, 2018);

määrab ise oma tegevuse töökorra (Talvik & Salumaa, 2014);

tutvub hoolekogu tööd ja lasteaia tegevust reguleerivate õigusaktidega.

Hoolekogult oodatakse...

aktiivset osalemist- osalemist kõigil hoolekogu koosolekutel;

info kogumist teistelt rühma lapsevanematelt;

konsulteerimist teiste lapsevanematega;

koosolekutel saadud info jagamist teistele lapsevanematele;

materjalidega tutvumist, et oskaks teha ettepanekuid ja avaldada arvamust;

mõistmist- iga laps, iga õpetaja, iga lapsevanem on oluline, kuid koos moodustatakse tervik, lasteaiapere;

toetust suuremate murede korral, et hoolekogu toetaks ja mõtleks kaasa, võimalusel aitaks leida lahendusi.

Hoolekogu on oodatud...

osalema igapäevastes tegevustes;

korraldama ühiseid üritusi lasteaiapere „meie tunde“ leidmiseks ja hoidmiseks;

tutvuma kogu lasteaiaiga, mitte ainult oma lapse rühmaga.

Õigusaktid millega hoolekogu liige peaks tutvuma...

- Koolieelse lasteasutuse seadus
- Eesti Vabariigi haridusseadus
- Lasteaia põhimäärus
- Lasteaia õppekava
- Lasteaia arengukava
- Lasteaia kodukord
- Hoolekogu töökord

Õigusaktidega on võimalik tutvuda lasteaia kodulehel.

Head koostööd hoolekogus võib kirjeldada järgmiste sõnadega: ühtekuuluvustunne, ühised eesmärgid, valmisolek edasiviivaks suhtluseks, vastastikune usaldus ning austus (Saatcioglu, Moore, Sargut & Bajaj, 2011; Valk & Ress, 2016).

Kasutatud kirjandus:

KELS=Koolieelse lasteasutuse seadus (2018). *Riigi Teataja I*, 22.01.2018, 6. Külastatud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122013016?leiaKehtiv>

Saatcioglu, A., Moor, S., Sargut, G., & Bajaj, A. (2011). The Roll of School Board Social Capital in District Governance: Effects on Financial and Academic Outcomes. *Leadership and Policy Schools*, 10 (1), 1-42.

School boards-school councils Pointers for policy development. (2008). Directorate for Education, Education and Training Policy Division. Külastatud aadressil: www.oecd.org/education/school/45162909.pdf

Talvik, M., & Salumaa, T. (2014). *Nõuded koolieelse lasteasutuse hoolekogu tegevusele ja protokollide koostamisele*. Tallinn: Merlecons ja Ko.

Valk, A., & Ress, K. (2016). *Rõõmuga kooli: kodu ja kooli koostöö käsiraamat*. Tartu: Tartu Linnavalitsuse haridusosakond.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Liina Stamm (sünnikuupäev: 04.04.1985),

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

HOOLEKOGU TÖÖKORD ÜHE LASTEAIA NÄITEL,

mille juhendaja on Jüri Ginter,

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 22. 05. 2018.